Тэлепраграма з 7 па 13 жніўня

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

№ 61 (4210)

4 жніўня 2017 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

МУЖСКОЙ РАЗГОВОР

Кобяков может остаться без портфеля

Как известно, позавчера состоялось республиканское селекторное совещание по вопросам уборки урожая. Казалось, такая форма общения Александра Лукашенко с высокопоставленными чиновниками канула в Лету. Но нет… Открытый, на всю страну, разговор был вызван тем, что во многих регионах плохо подготовились к жатве. Александр Григорьевич не жалел эмоций, не обращал внимания на ранги и должности собеседников. Вот диалог с премьером Андреем Кобяковым.

А.Лукашенко: – Андрей Владимирович, почему вы приняли решение правительства до 20 июля всю технику подготовить и не проконтролировали, что не готова техника? Что, надо было премьер-министра звать в резиденцию президента, чтобы спросить с вас и задачи поставить?! Вы приняли решение до 20 июля – почему не проконтролировали?! Почему головы не поотварачивали тем, кто не выполнил ваше решение?!

А.Кобяков: – Александр Григорьевич, человеческий фактор… Вы абсолютно правы, что решения все были приняты. Обеспеченность необходимыми материальными и техническими ресурсами имеет место. Но…

А.Лукашенко: – Человеческий фактор в правительстве?

А.Кобяков: – Я думаю, на местах в большой степени.

А.Лукашенко: – А я думаю, что в правительстве, если вы принимаете решения и они не выполняются...

А.Кобяков: – Решение было принято в декабре 2016 года.

А.Лукашенко: – Почему вы не проехали, не проконтролировали?! Почему милицию не организовали, почему прокурора не попросили помочь, почему Комитет госконтроля не задействовали?!

А.Кобяков: – 30 процентов хозяйств у нас сегодня те, которые находятся в сложнейшей финансовой ситуации, по которым приняты решения, в том числе ваши, правительства, по которым идет работа по их финансовому оздоровлению. Вот там основная проблемная ситуация.

А.Лукашенко: – Андрей Владимирович, вот я сейчас начинаю мотаться по хозяйствам, если я только увижу одно противоречие с тем, что вы сказали, без портфеля будете. Садитесь!

А.Кобяков: – Хорошо.

СТОП-КАДР

Што ні кажыце, а сімвалічна, калі бачыш Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Вялікабрытаніі Фіёну Гіб і дырэктарку клуба англійскай мовы ў Мінску Mulberry Club Ірыну Баценка ў нашых, беларускіх, вышыванках. А як ім пасуюць вяночкі з тутэйшых лугоў!

Прыемна было правесці час на летнім этнапікніку, арганізаваным Асацыяцыяй еўрапейскага бізнесу сумесна з інвестыцыйна-кансалтынгавым агенцтвам АЕБ.

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Борис ЖЕЛИБА, профессор, доктор экономических наук

С протянутой рукой

Беларуси ежегодно надо выплачивать по внешним долгам более трех миллиардов долларов.

Довольно долгое время правительство Беларуси удерживало планку внешнего госдолга на уровне 12–13 млрд долларов. Но уже за первые шесть месяцев нынешнего года внешний госдолг увеличился на 1,9 млрд долларов, или на 14,2%, и достиг 15,6 миллиарда. На подходе еще российский правительственный кредит на 700 млн долларов. Финансовым властям, испытывающим удовлетворение от успешного размещения евробондов и пришедших кредитных траншей от Евразийского банка, не мешало бы и оглянуться, оценив предстоящую долговую нагрузку на бюджет и ВВП страны.

В 1992 году суверенная Беларусь начинала с внешнего госдолга в размере всего 431,9 млн долларов. Еще в 1999 году он составлял 893,1 млн долларов. Потом госдолг рос, но при этом увеличивались ВВП и бюджет страны. Если в 2010 году траты на обслуживание всего госдолга (выплата основного долга и процентов) составляли 2% расходной части республиканского бюджета, то в 2016 году они достигли 10%, что во многом было связано с существенным падением ВВП Беларуси начиная с 2014 года.

По данным Минфина, доля заимствований в прошлом году составила 41,7% к ВВП при критическом значении 45–50%. Если посчитать, что ВВП Беларуси с прошлогодних 47,8 млрд вырастет в 2017 году до 50 млрд в долларовом эквиваленте, то накопленные 15,6 млрд долларов внешнего госдолга без предстоящего пополнения в виде российского кредита уже составят от него 31%. Критический порог долга, который Минфин постоянно повышает, на 2016 год составлял 25% ВВП. А в абсолютной сумме он был определен в 17 млрд долларов. Вероятно, никак не было учтено, что так обвалится в 2016 году ВВП.

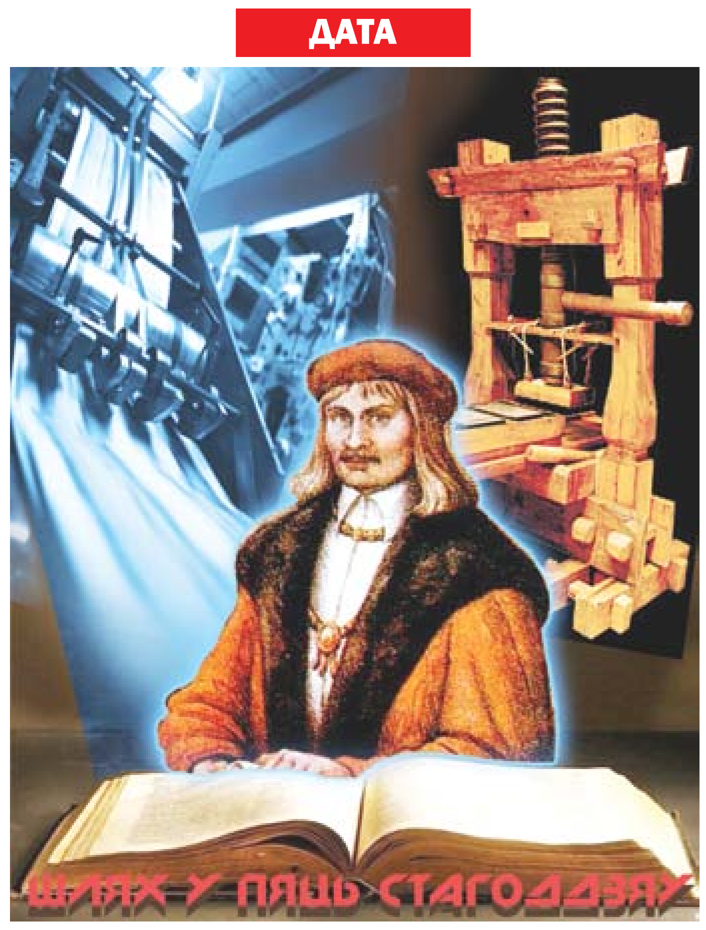
Естественно, активный рост такой статьи бюджета, как обслуживание госдолга, самым отрицательным образом сказывается на других его расходных статьях. Преимущественно на социальных, формируемых по остаточному принципу, что мы уже и наблюдаем. Нет денег на повышение зарплат ни учителям, ни врачам, и, соответственно, нет средств на увеличение пенсий. И вряд ли они найдутся в обозримом будущем, поскольку правительство ежегодно выплачивает по внешним долгам более 3 млрд долларов.

Помимо внешнего госдолга еще более быстрыми темпами за последние два-три года растет внутренний госдолг. Он образуется в основном за счет облигаций правительства и Нацбанка, которые покупают юридические (главным образом банки) и физические лица. Особенно усиленно растет его валютная часть. На сегодня она занимает две трети этого долга. Внутренний госдолг по состоянию на 1 июля составил 9,6 млрд рублей. В течение полугода размещено внутренних валютных гособлигаций на сумму 406,7 млн долларов. Правда, эмитенты в лице Минфина и Нацбанка исправно погашают свои долговые бумаги, понимая, что неисполнение этих обязательств квалифицируется как страновой дефолт со всеми вытекающими последствиями. Достаточно вспомнить финансово-банковский кризис, который потряс Россию в 1998 году.

Давно известно, что Беларусь не в состоянии за счет собственных валютных поступлений, а это в первую очередь экспортная выручка, обслуживать свой госдолг. Тем более что доходы от экспорта снижались все три последних года. По данным аналитиков, за счет собственных валютных средств правительство погашает примерно треть своих заимствований. Остальное рефинансируется, то есть берутся новые кредиты, чтобы вернуть подошедшие к погашению ранее взятые. Отсюда и выражение, что мы «проедаем» валютные заимствования, вместо того чтобы их направлять на приобретение современных технологий, на модернизацию экономики. В этом плане выигрывают китайские кредиты, которые имеют связанный характер: выдаются не деньгами, а наполняются конкретным оборудованием, техникой, материалами. Конечно, китайского происхождения. Но отдавать-то эти кредиты придется самыми что ни на есть «зелеными». Хотя китайские кредиты идут на капиталовложения, по ним, к сожалению, возникают вопросы насчет эффективности их использования. Так, явно не продумали бизнес-проекты реконструированных на китайские деньги цементных заводов. Аналогичные вопросы возникают и по поводу проекта «БелДжили». Никак не может вступить в строй объект на Добрушской бумажной фабрике и т.д.

Несмотря на то, что по международным меркам внешние заимствования Беларуси находятся, что называется, в рамках, риски странового дефолта для нее никуда не исчезают. Экспортный потенциал Беларуси не растет, экспорт не диверсифицируется. Поэтому груз обслуживания внешнего и внутреннего госдолга и дальше будет давить на бюджет. Многие страны имеют размеры внешней задолженности по отношению к ВВП не в пример больше белорусских. Японский внешний долг составляет более 200% ВВП. Но для современной рыночной экономики Японии не проблема его обслуживать. Или возьмем две сопоставимые по долгам и ВВП европейские экономики. Внешний долг Греции составляет 568,7 млрд долларов или 234% ВВП. Те же показатели у Финляндии – 586,9 млрд долларов (266%). Но, как известно, Греция – страна-банкрот, которая долгие годы жила не по средствам, и все время перезанимала. Сегодня, по сути, всем ясно, что со своими обязательствами она не справится. И ЕС не знает, что с ней делать. Экономика же Финляндии вполне успешная. У нее соответствующий страновой рейтинг. Туда идут и кредиты, и прямые иностранные инвестиции. И, будьте уверены, внешние кредиты вкладываются в экономику, а не «проедаются». На какую страну больше походит Беларусь – вопрос риторический. Наш гарант и главный кредитор Россия тоже уже, пожалуй, не знает, что с нами делать…

ДАТА

У 2017 годзе Беларусь адзначае адну з найважнейшых дат сваёй гісторыі і культуры – 500-годдзе беларускага і ўсходнеславянскага кнігадрукавання і беларускай Бібліі.

6 жніўня 1517 года ў пражскай друкарні пабачыла свет кніга «Песни царя Давыда еже словуть Псалтыр» Францыска Скарыны.

Малюнак Ірыны ПУСТАВАЛАВАЙ.

ТРАГЕДЫЯ

Дрэва звалілася на машыну, і загінула 10-гадовая дзяўчынка

Вёска Кобузі знаходзіцца літаральна ля Вілейскага вадасховішча, якое магнітам прыцягвае ў спякотныя дні адпачываючых. Пазаўчора на адпачынак да вады прыехала шматдзетная сям'я з Маладзечна – бацькі і пяцёра дзяцей.

"З самай раніцы было вельмі спякотна, таму людзей на вадасховішчы хапала, – распавялі "Народнай Волі" работнікі помпавай станцыі, якая знаходзіцца недалёка ад месца, дзе адбылася трагедыя. *– А затым днём надвор'е рэзка змянілася. Раптоўна сцямнела, узняўся моцны вецер, пачаўся дождж. Вецер быў такі, што месцамі ў хатах нават дахі пазрывала. Калі стыхія пачала бушаваць, дзеці з бацькамі схаваліся ў машыну. Трэба было хутчэй з'язджаць адтуль альбо пераехаць на іншае месца, дзе побач няма дрэў, але яны, відаць, вырашылі перачакаць непагадзь у мікрааўтобусе. Гэта была трагічная памылка. Якраз у гэты момант сасонка звалілася акурат на машыну і задавіла дзяўчынку".*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

СКАНДАЛ

##Ператрус у рэпаўцаў

Пазаўчора Камітэт дзяржкантролю паведаміў, што па фактах ухілення ад выплаты падаткаў распачата крымінальная справа ў дачыненні да кіраўнікоў аднаго з незалежных прафсаюзаў.

2 жніўня адбыліся ператрусы ў мінскім офісе прафсаюза РЭП, а таксама дома ў галоўнага бухгалтара **Ігара Комліка**, лідара прафсаюза РЭП **Генадзя Фядыніча** і экс-рэдактара сайта praca-by.info **Наталлі Пічужкінай**.

«У ходзе праверкі ўстаноўлена, што старшыня і галоўны бухгалтар прафсаюзнай арганізацыі з мэтай асабістага ўзбагачэння адкрылі ад імя прафсаюза рахункі ў замежных банках, на якія пастаянна паступалі буйныя сумы грашовых сродкаў (гаворка ідзе пра сотні тысяч доляраў ЗША), – напісана ў прэс-рэлізе КДК. – *Пры гэтым службовыя асобы прафсаюза парушылі патрабаванне Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь аб неабходнасці атрымання спецыяльнага дазволу на адкрыццё рахункаў за мяжой.*

Такім чынам яны спрабавалі схаваць факты атрымання за межамі нашай краіны даходаў і ўхіліцца ад выплаты падаткаў з гэтых даходаў. Атрыманыя грошы пераводзіліся ў наяўныя і перавозіліся ў рэспубліку, для чаго дадзеныя службовыя асобы рэгулярна выязджалі за межы краіны…»

У дачыненні да двух лідараў незалежнага прафсаюза распачата крымінальная справа за ўхіленне ад выплаты падаткаў. Вядома, што Ігар Комлік знаходзіцца ў ізалятары на Акрэсціна, а Генадзь Фядыніч і Наталля Пічужкіна на волі.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Генадзь Фядыніч у статусе падазронага

Генадзь Фядыніч учора распавёў, як разгортваліся падзеі, звязаныя з ягоным затрыманнем, ператрусам і допытам.

"У 9 раніцы проста ў ліфце пераапранутыя ў сантэхнікаў хлопцы апранулі на рукі браслеты, прадставіліся і сказалі, што ёсць рашэнне аб узбуджэнні крымінальнай справы і ў мяне будзе ператрус, – цытуе Фядыніча spring96.org. – *Ператрус праводзіўся з 9 да 15 гадзін. Забралі камп'ютары, нейкія неістотныя паперы. Потым паведамілі, што апісана мая машына "Таёта", кватэра, тэлевізар і стары музычны цэнтр. Больш у мяне апісваць не было што. Я даведаўся, што справа ўзбуджана за то, што я нібыта не заплаціў нейкія падаткі ў 2011 годзе. Шчыра скажу, што падаткі са сваіх заробкаў я рэгулярна плачу і ніякіх грошай не меў і не маю".*

Кіраўнік прафсаюза РЭП пацвердзіў, што знаходзіцца ў статусе падазронага па крымінальнай справе аб ухіленні ад выплаты сум падаткаў і даў падпіску аб неразгалошванні матэрыялаў справы.

Крымінальную справу Фядыніч перш за ўсё звязвае са сваёй актыўнай грамадзянскай пазіцыяй.

"У прафсаюза РЭП ёсць цвёрдая пазіцыя па абароне сацыяльна-эканамічных правоў, яна даўно вядома і ў любым выпадку мяняцца ня будзе. Сёння РЭП – адна з нямногіх грамадскіх арганізацый, якая актыўна абараняе інтарэсы працоўных і беспрацоўных людзей. Безумоўна, гэта звязана і з пратэстамі супраць Дэкрэта №3. Нашы людзі, рэпаўцы, 39 чалавек, адседзелі ўсе разам 170 сутак і заплацілі штрафаў 4200 еўра".

Паліна ПЛАТОНАВА.

ТЫМ ЧАСАМ...

2 жніўня супрацоўнікі Дэпартамента фінансавых расследаванняў правялі ператрус не толькі ў мінскім офісе прафсаюза РЭП, але і ў офісе Незалежнага прафсаюза гарнякоў у Салігорску.

Там таксама праваахоўнікі правялі выемку дакументаў і камп'ютараў.

КАМЕНТАРЫЙ

Аляксандр ЯРАШУК:

«З улікам дзвюх праблем мы будзем рэагаваць на тое, што адбываецца…»

2 жніўня лідара Беларускага кангрэса дэмакратычных прафсаюзаў Аляксандра Ярашука таксама дапыталі ў Дэпартаменце фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржкантролю. Ён сказаў, што правёў у дэпартаменце гадзіны паўтары.

У інтэрв'ю карэспандэнту Радыё Свабода Ярашук паведаміў, што ён даў паказанні, падпісаў іх і на гэтым «пакуль пастаўлена кропка».

– Яны паклалі лісты, якія тычацца сумна вядомага праекта з дацкім прафсаюзам «*3F*», супраць якога я ў свой час вельмі жорстка выступаў. Гэта праект, які нясе пагрозу расколу, сепаратызму і канфліктаў, што і адбывалася. Раскалоўся прафсаюз РЭПАМ, сышоў Бухвостаў з людзьмі, паколькі праект ажыццяўляўся ў небяспечнай манеры.

Мне ў дэпартаменце адразу сказалі, што да мяне ніякіх прэтэнзій няма. А тыя лісты яны, відаць, узялі з камп'ютараў, якія канфіскавалі, – я ж не мог адмовіцца ад таго, што я іх пісаў.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

САЛІДАРНАСЦЬ

Спыніць пераслед!

Прадстаўнікі вядучых дэмакратычных партый і арганізацый Беларусі патрабуюць спынення пераследу дэмакратычных прафсаюзаў. Такая заява прагучала на "круглым стале" ў Мінску, які быў праведзены ў сувязі з затрыманнямі і допытамі кіраўнікоў прафсаюза РЭП і Беларускага незалежнага прафсаюза. Па словах сустаршыні Беларускай хрысціянскай дэмакратыі Паўла Севярынца, на "круглым стале" дамоўлена аб пачатку сумеснай кампаніі салідарнасці з незалежнымі прафсаюзамі:

– *Мы прынялі зварот. Мы вызнаём, што гэтая справа – палітычная. Патрабуем ад еўрапейцаў паставіць умовай дыялогу з рэжымам Лукашэнкі – вызваленне ўсіх палітвязняў і спыненне палітычных рэпрэсій.*

ГУЧНАЯ СПРАВА

Кайданкі з рук Андрэя Гаўраша знялі ў зале суда

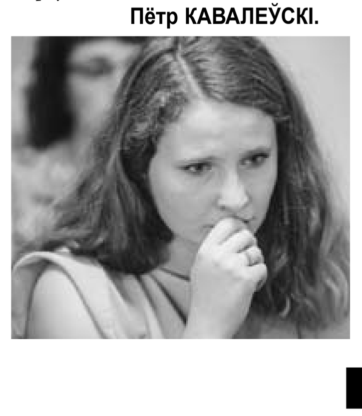

I адчувалася, з якой палёгкай успрынялі такое рашэнне суддзі і абвінавачаны ў супраціўленні з міліцыянерам у навагоднюю ноч, і ўсе прысутныя ў зале. Акрамя, мабыць, пракурора Алены Крупінінай, якая раней прасіла суд прызначыць Андрэю Гаўрашу прысуд у выглядзе 3 гадоў пазбаўлення волі з адбываннем у калоніі ўзмоцненага рэжыму.

Што і казаць, нялёгка было Фемідзе разабрацца ў дзеяннях як падсуднага, так і маладога міліцыянера, які ў тую ракавую ноч страляў у чалавека. І тое, што работнік завода "Керамін" не апынуўся ў турме, сведчыць пра глыбокую даследчую работу суддзі Святланы Бандарэнка. Яна пакарала А.Гаўраша так званай "хатняй хіміяй" – абмежаваннем волі тэрмінам на 5 гадоў без накіравання ў папраўчую ўстанову.

У любым выпадку здарэнне ў навагоднюю ноч застанецца горкім урокам на ўсё жыццё як для 29-гадовага Андрэя Гаўраша, так і для 23-гадовага міліцыянера Руслана Салаўёва *(на фота зверху)*.

Пётр КАВАЛЕЎСКІ.

НЕЛЬГА МАЎЧАЦЬ!

З мільёны доляраў на... БРСМ

Ні для каго не сакрэт, што з дзяржаўнага бюджэту выдаткоўваюцца немалыя сродкі на падтрымку грамадскіх арганізацый. Праўда, далёка не ўсіх, а толькі набліжаных да ўлады. І ў гэтым шэрагу, безумоўна, асабліва вылучаецца Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі, які вырас з савецкага ЛКСМБ.

З нашых падаткаў гэтая палітызаваная маладзёжная арганізацыя штогод атрымлівае фантастычныя сумы. Напрыклад, у 2011 годзе фінансавая падтрымка БРСМ ад дзяржавы дасягнула 20,5 мільярда рублёў, ці ў эквіваленце больш за 6 млн долараў, што складала 98% усіх грошай, выдаткаваных на маладзёжную палітыку краіны. Не крыўдзілі ўлады БРСМ і ў наступныя гады. Хаця і быў перыяд, калі Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў ад БРСМ выйсці на самаакупнасць. Праўда, "камсамольцы" як смакталі бюджэт, так і працягваюць гэта рабіць да сённяшняга дня. У гэтым годзе запланаваныя расходы дзяржаўнага бюджэту на БРСМ больш за 6 мільёнаў рублёў, што ў пераліку складае больш за 3 мільёны долараў (?!).

Год	Выдзелена сродкаў з рэспубліканскага бюджэту (у дэнамінаваных рублях)
2014	4.314.542,6
2015	5.038.408,1
2016	6.246.767,8
2017	6.201.468,0

На што ідуць гэтыя грошы? У тым ліку на ўсялякія пікетаванні і акцыі супраць апазіцыі, флэшмобы пад брамамі заходніх пасольстваў альбо няўгодных арганізацый!

Калі БРСМ, як сцвярджаецца, афіцыйная, самая масавая маладзёжная арганізацыя, у складзе якой амаль паўмільёна чалавек, скажыце, што ёй замінае існаваць на членскія ўзносы?

Гэтыя пытанні мы хацелі задаць кіраўніку БРСМ Андрэю Белякову. Наш званок заспеў яго ў апошні працоўны дзень перад адпачынкам.

"Я зараз правяду нараду. У мяне людзі ў кабінеце, мне нязручна будзе размаўляць, – адказаў Андрэй Эдуардавіч. На прапанову прызначыць час сустрэчы лідар БРСМ заўважыў: *"Нічога не магу пракаментаваць... Мне трэба вырашаць пытанні бліжэйшых праектаў і мерапрыемстваў. Так што давайце праз сакратара. Будзе ў мяне адпачынак – я пагавару з вамі. Але пакуль няма магчымасці".*

На жаль, і пазней такая магчымасць у спадара Белякова не з'явілася. Аднак "Народная Воля" не здымае гэтае пытанне і ўсё ж такі разлічвае атрымаць каментарый лідара БРСМ наконт таго, як асвойваюцца дзяржаўныя грошы, якія ідуць на падтрымку арганізацыі, можна сказаць, з народнай кішэні.

У ТЭМУ

«Ці згодны мы гэта аплачваць?»

З рэзкай крытыкай Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі нядаўна на сваёй старонцы ў сацыяльных сетках выступіла дэпутат Палаты прадстаўнікоў, сябра АГП **Ганна Канапацкая**.

"Усе мы ведаем, што гэта такое і навошта патрэбны ў краіне БРСМ, – напісала ў "Фэйсбуку" парламентарый. – *Гэтая бессэнсоўная арганізацыя носіць фактычна прапагандысцкі характар і перакручвае свядомасць нашай моладзі. Усе мы ведаем, што БРСМ фінансуецца з бюджэту, гэта значыць кожны з нас аддае свае грошы на гэта. Задумайцеся: вы свядома, самастойна далі б хоць рубель гэтай арганізацыі? Не. Улада сілай забірае ў вас гэты рубель і дае на БРСМ. Пара падняць пытанне, ці згодны мы гэта аплачваць?*

ГОЛАС НАРОДА

«Хай ідуць на прадпрыемствы!»

Пост Канапацкай аб БРСМ выклікаў шырокую дыскусію. *«З чым толькі ні параўноўвалі гэтую арганізацыю – ад гультаёў да гітлерюгенда,* – падзялілася дэпутат. – *Дзеля справядлівасці варта заўважыць, што былі пазітыўныя і хвалебныя водгукі. Праўда, іх было нікчэмна мала».*

Як жа рэагавалі на рэпліку дэпутата Канапацкай карыстальнікі сацыяльных сетак?

Вось толькі некалькі выказванняў.

Анатоль Сцепаненка: *"Надо направлять письменные заявления депутатам ППНС от избирателей с категорическим требованием внести законодательный запрет на государственное бюджетное финансирование всяких БРСМ, «Белой Руси» и официальных профсоюзов. Необходимо законодательно запретить любые централизованные «взносы» через бухгалтерии предприятий. Уплата членских взносов в общественных организациях должна производиться только ЛИЧНО членом БРСМ, «Белой Руси» и прочих общественных организаций... А то всякое жулье, пользуясь покровительством власти, просто насильственно грабит бездумных и бесправных белорусов".*

Дзмітрый Бакуновіч: *"Убраць дармаедаў! Хай ідуць на прадпрыемствы. Шурупы выrабляюць".*

Аляксандр Абрамовіч: *"БРСМ – далеко не одна подобная креатура власти. В этот ряд, например, можно смело ставить желтые профсоюзы ФПБ и еще десятки, если не сотни структур-паразитов..."*

Mihail Gabriel: *«Еще одна воровская организация на шею обездоленного народа. Разогнать всех решительно и бесповоротно. Патриотов нашли!..»*

ШТРЫХ

На павышэнне

У сучаснага БРСМ было некалькі кіраўнікоў, і ўсе яны потым зрабілі нядрэнную кар'еру. Хаця здараліся і скандалы, і крымінальныя справы, звязаныя з былымі маладзёжнымі лідарамі.

За гады існавання БРСМ арганізацыю ўзначальвалі **Аляксандр Нахаенка, Міхаіл Арда, Леанід Кавалёў, Юрый Крывадубскі** і **Ігар Бузоўскі**. Цяпер БРСМ кіруе **Андрэй Белякоў**. Яму 41 год, паводле статута членам БРСМ можна быць з 14 да 31 года. Белякоў з 2000 года працуе ў структуры БРСМ, таксама ён з'яўляецца сенатарам. У Савет Рэспублікі 6-га склікання Андрэй Белякоў быў абраны ад Гомельскай вобласці.

А хросным бацькам БРСМ называюць **Усевалада Янчэўскага**. У 1997 годзе ён узначаліў Беларускі патрыятычны саюз моладзі (БПСМ) – структуру, створаную ў падтрымку палітыкі Аляксандра Лукашэнкі. Менавіта пры зліцці БПСМ і Беларускага саюза моладзі ў 2002 годзе і з'явілася ў краіне такая маладзёжная арганізацыя, як грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі». Ніколі не ўтойвалася і яе галоўная мэта: прасоўванне дзяржаўнай ідэалогіі ў асяроддзі моладзі.

Адмысловы ідэолаг з моладдзю Янчэўскі не быў у цэні, працаваў у Адміністрацыі прэзідэнта. Цяперашняе месца працы Янчэўскага – кіраўнік Парку высокіх тэхналогій.

А першым кіраўніком БРСМ быў **Аляксандр Нахаенка**. Менавіта ён 6 верасня 2002 года дэлегатамі быў абраны першым сакратаром Цэнтральнага камітэта новай грамадскай арганізацыі. Нахаенка на той момант працаваў дырэктарам дэпартамента па справах моладзі Міністэрства адукацыі Беларусі.

Праўда, у БРСМ Нахаенка доўга не затрымаўся. Праз год ён пакінуў пасаду першага сакратара ЦК БРСМ, але і ў сферу адукацыі не вярнуўся. Працаваў спачатку ў камерцыйных структурах, прычым на кіруючых пасадах, а пазней, у 2008 годзе, апынуўся ў вотчыне паспяховага бізнесмена **Аляксандра Шакуціна**. Нахаенка спачатку быў прызначаны намеснікам генеральнага дырэктара «Амкадора», потым, у 2010-м, першым намеснікам, а ў 2013-м быў абраны членам Савета дырэктараў ААТ "Амкадор". У студзені 2015 года Аляксандр Нахаенка стаў першым намеснікам старшыні Беларускай гандлёва-прамысловай палаты, але на пачатку 2017 года зноў вярнуўся да Аляксандра Шакуціна.

З 2003-га па 2005 год БРСМ узначальваў **Міхаіл Арда**. У працоўнай біяграфіі гэтага грамадскага лідара няшмат дзяржаўных пасад, хоць паводле адукацыі ён ветэрынар.

На пасаду першага сакратара ЦК БРСМ ён прыйшоў з дэпутацкага крэсла. У Палату прадстаўнікоў Арда абіраўся тройчы – у 2000-м, 2004-м і 2008 гадах. Пасля працы ў маладзёжным саюзе займаў пасаду памочніка прэзідэнта – інспектара па Гродзенскай вобласці. З 2012-га па 2014 год – кіраўнік прадстаўніцтва Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы ў Мінску. У кастрычніку 2014 года Міхаіл Арда ўзначаліў Федэрацыю прафсаюзаў Беларусі, а ў мінулым годзе быў абраны членам Савета Рэспублікі ад горада Мінска.

Для трэцяга лідара БРСМ – **Леаніда Кавалёва** – гэтая маладзёжная структура стала добрым кар'ерным стартам. Ён кіраваў БРСМ з 2005-га па 2008 год. Адтуль пайшоў на пасаду кіраўніка спраў Мінскага аблвыканкама, а затым быў прызначаны спачатку намеснікам старшыні Віцебскага гарвыканкама, а потым намеснікам старшыні Віцебскага аблвыканкама. Але ў 2011 годзе Кавалёў папаўся на хабары, і ў 2012-м быў асуджаны на 7 гадоў пазбаўлення волі. З улікам амністыі і таго, што Кавалёў да прысуду больш за год знаходзіўся пад вартай, ён, магчыма, ужо на свабодзе. Але дзе цяпер былы лідар БРСМ Леанід Кавалёў і чым займаецца, шырокай грамадскасці не вядома.

Юрый Крывадубскі, які змяніў Кавалёва на пасадзе кіраўніка БРСМ у 2008 годзе, у свой час таксама апынуўся ў цэнтры нявялікага скандалу. З БРСМ ён спачатку перайшоў працаваць у спартыўную сферу, стаў дырэктарам стадыёна «Дынама». Літаральна праз месяц-другі пасля яго прызначэння Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў *«не цырымоніцца з жулікамі»*, якія зацягваюць рэканструкцыю сталічнай футбольнай арэны. Крывадубскі пазней апраўдваўся, што да яго гэтыя словы не мелі дачынення. У 2013 годзе Юрый Крывадубскі па ўласным жаданні сышоў з пасады дырэктара стадыёна «Дынама», стаў намеснікам генеральнага дырэктара футбольнага клуба «Мінск» па ідэалагічнай працы. На гэтай пасадзе ён працуе і зараз. [illegible] "палітычным".

Ігар Бузоўскі, які ўзначальваў БРСМ у 2010–2014 гг., персона больш вядомая. Да нядаўняга часу займаў пасаду намесніка кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта. Але ў снежні 2016 года быў вызвалены з гэтай пасады ў сувязі з пераходам на іншую працу. У сакавіку 2017 года Бузоўскага прызначылі кіраўніком адміністрацыі Цэнтральнага раёна Мінска.

Марыя ЭЙСМАНТ.

РЕЗОНАНС

Красавицы и чиновники

Знаете, чем занимаются в рабочее время те три губернатора, перед которыми Александр Лукашенко два дня назад поставил фактически персональные задачи на уборочную кампанию? Со всей своей государственной ответственностью они думают не только о жатве, но и о девушках. Молодых (от 18 до 24 лет), высоких (рост не ниже 174 сантиметров), никогда не состоявших в браке и не имеющих детей.

И это не шутка.

Председатели Брестского, Витебского и Гомельского облисполкомов **Лис, Кравцов** и **Дворник** согласовывают инструкцию о проведении Национального конкурса красоты «Мисс Беларусь», подготовленную министром культуры **Светловым**.

И не только они! Инструкцию одобрили еще 14 чиновников. И не абы каких! Министр образования **Карпенко**, министр спорта **Шамко**, председатель Федерации профсоюзов Беларуси **Орда,** второй секретарь ЦК Белорусского республиканского союза молодежи **Клишевич** и прочие. Среди них даже председатель ЗАО «Банк развития Республики Беларусь» **Румас!**

Специально посмотрела, какие задачи поставлены перед банком, который он возглавляет: финансирование долгосрочных и капиталоемких инвестиционных проектов в рамках госпрограмм, предоставление льготных экспортных кредитов для поддержки крупных (свыше миллиона долларов) проектов отечественных предприятий-импортеров и так далее. О девушках на подиуме и речи нет!

Кстати, я на месте министра культуры вместо Румаса эту инструкцию дала бы почитать главе «Приорбанка» **Сергею Костюченко**. Он, как мне кажется, лучше разбирается в женской красоте! А может, у Румаса просто денег больше на красавиц, поэтому он и попал в эту компанию?..

А знаете, кто в белорусском правительстве всегда главный по красавицам? Вице-премьер, курирующий социальный блок. Он возглавляет постоянно действующий оргкомитет по подготовке и проведению национального конкурса красоты «Мисс Беларусь». Все другие проблемы в социальной сфере уже, видимо, решены. Остается только для полного социального благополучия страны главную красавицу выбрать…

Кстати, не ясно, почему в эту высокопоставленную компанию ценителей красоты не включили председателя КГБ **Вакульчика.** А кто ж проверит «Мисс Беларусь» на благонадежность? А вдруг корону завоюет сторонница «Молодого фронта»? Поедет же на международный конкурс красоты с бело-красно-белым флагом! Или прямо в финале конкурса, получив титул главной красавицы, выкрикнет «Жыве Беларусь!», «Долой правительство!». Неудобно получится.

Не предусмотрел министр культуры этот момент. Может, на доработку документ отправить? Или красавиц фильтруют еще на этапе отбора?

Шутки шутками, а на согласование «архиважного» документа из 49 пунктов у государевых людей ушло почти полгода. С января, когда с инструкцией о проведении конкурса ознакомился секретарь ЦК БРСМ **Клишевич**, по май – последним документ изучал нынешний председатель правления ЗАО «Второй национальный телеканал» **Марков.**

В инструкции о проведении конкурса сказано, что *«финансирование расходов по выплате денежных премий обладательницам титулов «Мисс Беларусь», «Первая вице-мисс Беларусь», «Вторая вице-мисс Беларусь», «Мисс фото», «Мисс топ-модель», «Мисс зрительских симпатий» осуществляется Министерством культуры»*. Если есть средства, то премии девушкам могут быть увеличены – за счет партнеров и спонсоров мероприятия.

Обладательница короны «Мисс Беларусь» получает 500 базовых величин, «Первая вице-мисс» – 400, «Мисс зрительских симпатий» – 200.

В Беларуси уже 21 год существует Национальная школа красоты, созданная, кстати, поручением Александра Лукашенко. Почему не доверить проведение национального конкурса красоты, простите за тавтологию, ей же, Национальной школе красоты? Там же работают профессионалы подиума!

И если подходить по-государственному, то чего больше сегодня приносит этот конкурс со всеми его бюрократическими заморочками, согласованиями, расходами на отборочные туры, репетициями, поиском спонсоров и прочим – прибыли или убытков?

И если уж на то пошло, почему государственные мужи уделяют внимание лишь «Мисс Беларусь»? А как же «Мистер»? И «Миссис»? У нас ведь столько говорят об улучшении демографической ситуации. Вот и показали бы на подиуме многодетных мам – успешных, работающих, красивых, счастливых. Удивительно, как на этот момент не обратила внимания согласовавшая инструкцию экс-министр труда, а ныне – сенаторша, председатель Белорусского союза женщин **Щеткина**, которая недавно с трибуны ООН рассказывала о том, что в Беларуси не дискриминируют женщин.

В общем, красота в нашей стране – дело исключительно государственное. А если так, значит, скоро и налог на красоту введут. Готовьтесь.

Марина КОКТЫШ

КАМЕНТАРЫЙ

«З улікам дзвюх праблем мы будзем рэагаваць на тое, што адбываецца...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

З-за гэтага і была ў нас унутраная напружанасць у арганізацыі. І я баяўся, што рана ці позна мы прыйдзем да таго выніку, які сёння маем. Бо асабліва пасля таго, што адбылося з Бяляцкім, трэба было рабіць нейкія высновы.

«Офісы прафсаюзаў з'яўляюцца недатыкальнымі»

– Наогул тут дзве праблемы. Першая – што тычыцца дзейнасці ўлад. Офісы прафсаюзаў з'яўляюцца недатыкальнымі, яны пад аховай Канстытуцыі і канвенцыі МАП, якую падпісала Беларусь. І тут улады парушылі і Канстытуцыю, і законы, і канвенцыю.

Другая – наша ўнутраная праблема, наша ўнутраная кухня, пра якую мы будзем весці размовы і якая з'яўляецца прадметам аналізу і высноў праваахоўных органаў. З улікам гэтых дзвюх праблем мы будзем рэагаваць на тое, што адбываецца. Бо для мяне было відавочна: пагроза існуе не толькі з пункту гледжання ўнутранай сітуацыі для арганізацыі, але і з пункту гледжання таго, што трэба было больш адказна ставіцца да рэалізацыі такіх праектаў.

– У адным з інтэрв'ю вы сказалі пра сваіх калег, што яны «наламалі дроў». Што гэта азначае?

– Канечне, наламалі. Гэта мякка кажучы.

«Праект ад пачатку быў рызыкоўны і небяспечны»

– А ў чым сутнасць таго праекта?

– Я не магу пра гэта казаць, бо гэта ўнутраная кухня. Але яны там не адзін мой ліст паклалі. Праект ад пачатку быў такі рызыкоўны, небяспечны, што кіраўніцтва МАП звольніла чалавека, які прынёс яго ў Беларусь. З ім скасавалі кантракт, выплацілі велізарныя грошы за два гады працы, якую ён ужо не вёў. Гэта агульнавядома ў міжнародным прафсаюзным руху, што адбывалася такая безадказнасць і правакацыйнасць. Я прапаноўваў зрабіць гэты праект нармалёвым, каб ён не нёс такіх пагроз. Але калі я ўбачыў, што раблюся закладнікам, я таксама для сябе выснову зрабіў. Арганізацыя наша моцная, яна перажыве нават такія пагрозы. Аднак я таксама нясу адказнасць, бо я кіраўнік арганізацыі, частка якой сёння, на вялікі жаль, апынулася ў такім стане.

– Камітэт дзяржкантролю сёння патлумачыў сутнасць прэтэнзій да прафсаюзных кіраўнікоў. Як вы іх пракаментуеце?

– Яны мне казалі пра гэта ў дэпартаменце, пра нейкія яшчэ крыніцы. Я адразу адрэзаў, што я нічога не ведаю, дзе, якія рахункі (яны казалі пра Вільнюс). Я сказаў, што абсалютна не ўмешваўся ў гэта. Бо нашы арганізацыі самастойныя ў сваёй дзейнасці ў адпаведнасці са статутамі. І калі мне было заяўлена: маўляў, вы ўсё добра ведаеце, – я таксама рэзка адрэагаваў. Адзінае – я падпісаў (лісты ж ляжалі перада мной) там адзін сказ, што я лічыў праект небяспечным, бо ён нёс рызыку канфліктаў, расколу і сепаратызму ў незалежным прафсаюзным руху. Гэта праявілася і не адзін раз. А куды яны ездзілі, дзе яны што мелі, я не ведаю. Адбылося тое, што адбылося. Канечне, гэта вельмі прыкра, і мы будзем на гэта рэагаваць. Бо трэба даваць ацэнку і самому ўварванню ў офісы, канфіскацыі і арышту маёмасці і людзей.

– Вы кажаце, што праект працаваў на сепаратызм і раскол. Як?

– Калі бліжэйшы калега Бухвостаў не ведае пра гэты праект і яны сядзяць у адной арганізацыі, ну што гэта, не пагроза? Не рызыкі? Гэта нармалёва? І ў знак пратэсту ён мусіў са сваімі людзьмі сысці з арганізацыі! Я цяпер не хачу, каб пад гэты лямант пра «крывавы рэжым» заплюшчваліся вочы... Трэба высновы рабіць. Калі здарылася з Алесем Бяляцкім – што, не трэба было зрабіць высноў? Трэба было. Але не рабіліся.

– А ці можна параўноўваць гэтыя «справы Фядыніча ці Зіміна» са справай Бяляцкага?

– Я думаю, што там абвінавачванні такога ж кшталту, калі сыходзіць з інфармацыі КДК. Яны ў гэтым сэнсе, напэўна, падобныя. А пра ўсё астатняе я не магу казаць.

З ЗАЛЫ СУДА

Былога намесніка старшыні прэзідыума Акадэміі навук асудзілі на 2,5 года калоніі ўзмоцненага рэжыму

Доктара тэхнічных навук Уладзіміра Цімашпольскага абвінавацілі па частцы 2 артыкула 431 Крымінальнага кодэкса "Даванне хабару".

Згодна з інфармацыяй, якую распаўсюдзіў Камітэт дзяржбяспекі, **Уладзімір Цімашпольскі** перадаў 5000 долараў былому генеральнаму дырэктару "Гомельтранснафта Дружба" **Сяргею Сасноўскаму**. Абодвух затрымалі падчас перадачы грошай. У абмен на хабар Сасноўскі абяцаў паспрыяць, каб украінская кампанія атрымала замову на правядзенне рамонтных работ на нафтаправодзе "Мазыр–Брэст".

Максімальнае пакаранне, якое прадугледжвае частка 2 артыкула 431 КК Беларусі, – 7 гадоў пазбаўлення волі. На пачатку ліпеня суд вынес прысуд, згодна з якім Уладзіміра Цімашпольскага прызналі вінаватым у дачы хабару і ён мусіць адбываць пакаранне ў выглядзе 2,5 года пазбаўлення волі ў калоніі ўзмоцненага рэжыму. Прысуд будзе абскарджвацца.

ДАСЬЕ

Уладзімір Цімашпольскі нарадзіўся 14 чэрвеня 1954 года ў Днепрадзяржынску (Украіна). Інжынер-цеплаэнергетык, доктар тэхнічных навук, прафесар. Лаўрэат шматлікіх прэмій, узнагарод. Заслужаны дзеяч навукі Рэспублікі Беларусь. Заснавальнік кафедры "Металургічныя тэхналогіі" БНТУ. Аўтар шматлікіх навуковых прац. Да 2008 года займаў пасаду намесніка старшыні прэзідыума Акадэміі навук.

Арсеній БАРСУК.

ЧУЛІ?

«Ніякай адмены дэкрэта №3 быць не можа»

Учора Аляксандр Лукашэнка зноў успомніў пра праславуты дэкрэт аб дармаедстве, які выклікаў вялікае ўзрушэнне ў грамадстве і нават падштурхнуў людзей выйсці на акцыі пратэсту. Як вядома, яго дзеянне часова прыпынілі, а для распрацоўкі новай канцэпцыі дэкрэта была створана спецыяльная міжведамасная рабочая група, у якую нават уключылі навукоўцаў.

Шмат хто меркаваў, што ўлады зрабілі крок назад і паволі пра дэкрэт увогуле забудуць. Аказваецца, не, ніхто і не збіраецца адмяніць гэты дакумент.

«Як мне далажылі, ужо завершана падрыхтоўка новай рэдакцыі дэкрэта №3. Я хацеў бы грунтоўнага даклада на гэтую тэму, – цытуе Аляксандра Лукашэнку ягоная прэс-служба. – *Да 1 кастрычніка мы павінны мець гэты дакумент».*

«Грамадства павінна ведаць, што ніякай адмены дэкрэта №3 быць не можа, – заявіў кіраўнік дзяржавы. – *Я ўжо матываваў гэтае пытанне: як мінімум паўмільёна ў нас непрацуючых людзей. З іх 200 тысяч мы можам вызваліць: шматдзетных, хворых, інвалідаў, людзей, якія, можа, і хочуць працаваць, але ў іх не атрымліваецца ў сілу жыццёвых абставін. Але 300 тысяч дзе? Таму дэкрэт №3 – гэта 300 тысяч тых, хто павінен працаваць, але не працуе. І мы іх павінны прымусіць працаваць. Вось і ўся ідэалогія. Хаваць тут ад народа нічога не трэба».*

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ГІСТОРЫЯ ФОТАЗДЫМКА

«Мулявін змяняўся, як надвор'е...»

На фота – члены журы аднаго з першых "Славянскіх базараў". Злева направа – вядомыя беларускія спевакі **Уладзімір Мулявін, Яраслаў Еўдакімаў, Анатоль Ярмоленка** і рэжысёр **Барыс Красноў**.

"У перапынку мы стаім за кулісамі амфітэатра і абмяркоўваем нейкія рабочыя моманты, – распавёў "Народнай Волі" **Анатоль Ярмоленка**. – *У руках трымаем звычайныя кардонныя папкі – у іх прозвішчы артыстаў, насупраць якіх мы ставілі балы. І кожны ставіў асобную ацэнку. Памятаю, была надзвычай творчая атмасфера..."*

Фотамайстар **Міхаіл Маруга**, які і зрабіў гэты здымак, дадае, што працаваў на фестывалі як фатограф ансамбля "Песняры".

"Я сябраваў з гэтым калектывам, таму праводзіў разам з "Песнярамі" шмат часу і ў студыі, і падчас канцэртаў, і за сцэнай, – успамінае ён. – *Ці складана было здымаць Мулявіна? Вельмі проста, бо Уладзімір Георгіевіч быў эмацыянальнай асобай і пастаянна змяняўся, як надвор'е. То ён спакойны, то адбываўся нейкі эмацыянальны шторм. На сцэне гэта мог быць адзін чалавек, а за кулісамі – абсалютна іншы. А пастановачных здымкаў Мулявіна не магло быць, таму што ён не любіў усё штучнае. Нават калі "Песняры" пачалі працаваць пад фанаграму, то ў іх абсалютна нічога не атрымлівалася. Ужывую яны пелі ў тысячу разоў лепш, чым пад "фанеру".*

Алесь СІВЫ.

ПОРТРЕТЫ

ИСКАТЕЛЬ
Три жизни Адама Мальдиса

Справка «Народной Воли»

Мальдис Адам Иосифович. Родился 7 августа 1932 года в д.Расолы Островецкого района. Доктор филологических наук, профессор. Лауреат Государственной премии БССР (1980). Заслуженный деятель культуры Польши (1982). Кавалер ордена Франциска Скорины (2013).

Первым человеком на земле, сотворенным Богом, был Адам. И как все человечество было бы невозможно без Адама, так и наше знание и понимание того, кто мы, белорусы, какова наша история, какое место занимает наша культура в мире, невозможны сегодня без Адама.

Без Адама Иосифовича Мальдиса. Без человека, сделавшего столько, что хватило бы на добрые три жизни.

Жизнь первая. Ученый

В любой районной, городской, областной, университетской библиотеке Беларуси есть книги Адама Мальдиса. Профессор Мальдис стал одним из самых известных исследователей культурного прошлого нашей земли и нашего народа.

Мальдиса всегда интересовали не только события и тексты, но прежде всего – люди. Он пытался понять, какими они были, как жили, как видели себя и свое время. Неслучайно одной из главных книг Мальдиса стала новаторская монография «Беларусь у люстэрку мемуарнай літаратуры XVIII стагоддзя: Нарысы быту і звычаяў», вышедшая в 1982 году (второе издание – «Як жылі нашы продкі ў XVIII стагоддзі», 2001). Сегодня молодежь с трудом представляет себе, с какими трудностями сталкивался автор, который брался за эту тему: и основная часть мемуаров была написана на польском языке, и мемуаристами были в основном «представители эксплуататорских классов». Даже тогда, когда цензура в советском книгоиздательстве отсутствовала формально, редактор и директор издательства были вынуждены пристально вглядываться в каждый предлагаемый текст, разыскивая там подвохи и «чуждые» оценки. Тем более что до этого уже вышла написанная Мальдисом в соавторстве с Валентином Грицкевичем книга «Шляхі вялі праз Беларусь». И хотя обе книги пользовались огромным читательским успехом (можно сказать, первые литературоведческие бестселлеры Беларуси), сам успех их казался чем-то подозрительным, неправильным.

Но главными трудами профессора Мальдиса как ученого стали монография «На скрыжаванні славянскіх традыцый: Літаратура Беларусі пераходнага перыяду: другая палавіна XVII–XVIII ст.» (1980) и вышедший под его редакцией шеститомный биобиблиографический словарь-справочник «Беларускія пісьменнікі». В монографии Адам Иосифович не просто показал истоки белорусской литературы – он показал, как вызревало белорусское искусство слова, кое в чем даже опережая другие славянские литературы. Исследуя рукописи, хранящиеся в библиотеках Польши, Литвы, России и Украины, отыскивая записи старых песен, анонимных стихотворений и драм, авторы которых либо писали на белорусском языке, либо хотя бы использовали отдельные белорусские выражения, Мальдис показал, откуда взялась собственно белорусская литература. Это стало естественным для него продолжением интереса к концу XVIII – XIX векам, когда появятся, точно ниоткуда (а вот Мальдис как раз и показал, откуда именно), анонимные поэмы Викентия Ровинского и Константина Вереницына, а позже – произведения Яна Чечота, Владислава Сырокомли, Винцента Дунина-Марцинкевича, Франтишка Богушевича, чтобы спустя десятилетия отозваться взрывом поэзии «Нашай Нівы».

Так и справочник о белорусских писателях – справочник, к сожалению, далеко не полный, ибо начиналась работа над ним в условиях, когда многие имена оставались под идеологическим запретом, – стал тем не менее главным компасом в книжном море Беларуси. В этих шести томах энциклопедического формата сосредоточена информация о тысяче ста писателях дореволюционной и послереволюционной эпохи, основные сведения об их жизни, первых изданиях, списки основных публикаций о них самих. Подвижнический труд коллектива, равный которому появится, к сожалению, уже не скоро.

Жизнь вторая. Организатор

У Адама Иосифовича, внешне спокойного и размеренного в движениях и словах (хотя откуда нам, молодежи, знать, каким он сам был в наши годы?), всегда был темперамент общественного деятеля. Но – в рамках научных интересов. Именно поэтому он сумел реализоваться, несмотря на все те бури, которые проносились над Беларусью.

Среди несомненных его заслуг – создание Международной ассоциации белорусистов (МАБ), которую он создал в 1991 году, возглавлял в течение 14 лет и по сей день является ее почетным председателем. Несмотря на кажущуюся узость его научных интересов (нужно признать, что белорусская литература известна до сих пор в мире значительно меньше английской или испанской), он сумел заразить идеей объединения научных усилий людей практически со всех континентов, не считая Антарктиды. Впрочем, будь в Антарктиде собственные историки и филологи, не сомневаюсь: Мальдис подвиг бы и их на совместные научные проекты.

Во многом это произошло благодаря тому, что в 1991 году Мальдис добился создания при Министерстве культуры Национального научно-просветительского центра имени Франтишка Скорины, первым директором которого он стал. Его мечтой было создание полноценного Института Беларуси – с биографическим центром, подготовка и издание большого биографического словаря – дабы весь мир мог видеть, сколько белорусов связали свои судьбы с чужими странами, пожертвовали собой ради других народов, а потому заслужили право, чтобы и о них самих, и об их народе помнили.

К сожалению, это не получилось. Почему – особый вопрос, не для юбилейной статьи. А в 1998 году профессора Мальдиса освободили от директорских обязанностей.

После этого центр, к сожалению, просуществовал недолго. Созданный по идее и фактически державшийся на энергии одного человека, который сам был центром этого центра, который сумел собрать вокруг себя команду единомышленников, добивался государственной поддержки (а Центр ведь и был государственным учреждением), он и не мог долго существовать после ухода Мальдиса. Перестал выходить бюллетень «Кантакты і дыялогі», душой и редактором которого был Адам Иосифович. Кому все это помешало – трудно понять. Так же трудно – почти невозможно – понять и то, кому мешала все эти годы пропаганда белорусской истории и культуры, одной из ключевых фигур которой мог быть – и отчасти был – Мальдис.

Впрочем, в какой-то момент показалось: государство одумалось и поняло, что такими людьми, как сын островецкого крестьянина, ставший действительно крупной «научной величиной», пренебрегать не стоит. Мальдиса начала публиковать «Советская Белоруссия», что делало честь ее редакции. Но и это кому-то не понравилось. Пошли доносы: редактор пригрел «оппозиционера»! Хотя представить себе Мальдиса, занимающегося политикой вообще и оппозиционной деятельностью в частности, практически невозможно. Во всяком случае тому, кто знаком с Адамом Иосифовичем лично.

Жизнь третья. Искатель

Совершенно закономерно: собирая информацию о белорусах и белорусской культуре по всему миру, Мальдис просто обречен был стать и главным «искателем» утерянных артефактов нашего национального прошлого. Именно он возглавил в 1987 году комиссию «Вяртанне» Белорусского фонда культуры. С того времени прошло 30 лет.

Парадокс заключается в том, что никто, в том числе сам Адам Иосифович, не знает наверняка, что и где следует искать. Взять, например, крест Евфросинии Полоцкой. Понятно, что историческая ценность реликвии просто невообразима. Но с момента его исчезновения прошли многие десятилетия. Где искать? Нужно невероятно живое воображение, чтобы метаться в поисках от патриаршего подворья до музейных хранилищ фонда Моргана – и находить аргументы в пользу обеих версий!

Дело даже не в воображении. Дело в мечте.

За столько лет чтения книг по истории и культуре, за годы дружбы с автором лучших историко-детективных романов, написанных на нашем языке (а то, что Мальдис был одним из ближайших друзей Владимира Короткевича, ни у кого сомнения не вызывает), Адам Иосифович сам мог стать героем романтического повествования. Это такой Саня Григорьев из «Двух капитанов», только ушедший не в летчики, а в ученые, и «заболевший» мечтой – найти то, что считается утраченным навсегда. И когда он говорит о необходимости вернуть на историческую родину тот же крест – для него это как девиз «Бороться, искать, найти и не сдаваться!». Он ведь реально верит: настанет день – нужно только сильно этого захотеть – и раскроется патриаршая ризница, и смотрители бесконечных моргановских подвалов проведут его подземным коридором – и он возьмет в руки бессмертное творение полоцкого мастера-ювелира Лазаря Богши…

И тогда у нас все получится.

Главное – продолжать поиски. Бороться, искать, найти и не сдаваться.

По пути с Мальдисом

В последний раз мы с Адамом Иосифовичем встретились в начале марта. Так случилось: нам опять было по пути. Мальдис шел в Архив-музей литературы и искусства – поработать.

На восемьдесят пятом году жизни ученый идет в архив поработать с документами. Это сегодня, когда многие молодые уже успели забыть, что такое настоящий исследовательский труд. Он идет туда, не рассчитывая на новые научные регалии, на заработную плату или гранты. У него это вошло в привычку – работать. Читать. Писать. Перелистывать архивные рукописи. Думать, наконец.

Вот на таких людях все еще держится Беларусь. На Мальдисе. На тех, кому с ним по пути. Кто умеет и любит работать ради Беларуси.

С юбилеем Вас, Адам Иосифович! Живите до ста лет – а там не будем ограничивать волю Божию. Будьте всегда здоровы!

Александр ФЕДУТА.

РЭГІЁН

У Гродне прайшоў міжнародны фестываль вулічнага мастацтва

29–30 ліпеня ў цэнтры Гродна праходзіў ужо шосты па ліку міжнародны Біг-міні-фестываль вулічнага мастацтва, які сабраў амаль 60 калектываў і 300 удзельнікаў з Беларусі, Расіі, Украіны, Польшчы і Літвы. Жыхары горада мелі магчымасць пазнаёміцца з выступленнямі артыстаў такіх накірункаў, як пантаміма, жывая скульптура, фаер-шоу, эксперыментальны тэатр, анімацыя. Можна было сустрэць на вуліцах таксама мімаў, піратаў, муміі, фокуснікаў, рыцараў, музыкантаў.

Фестываль распачаўся традыцыйным шэсцем удзельнікаў з плошчы Леніна да плошчы Савецкай, дзе і адбылося адкрыццё мерапрыемства. Працавалі музычныя пляцоўкі, а Paranorma Street Theater з Краснадара паказаў перформанс "Флюід". Дзейнічалі шматлікія пляцоўкі, на якіх можна было ўбачыць інтэрактыўныя спектаклі, выступленні вулічных артыстаў з Санкт-Пецярбурга, Тальяці, Вільнюса, Мінска, танцавальныя шоу, выставы, а таксама шматлікія бясплатныя майстар-класы. Уначы першага дня фестывалю было арганізавана вогненнае шоу.

Упершыню былі створаны інтэрактыўная і дзіцячая зоны, дзе можна было займацца аквагрымам, памаляваць манкай на паперы або мелам на асфальце.

Прадстаўнікі дабрачыннага цэнтра "ПОРА" правялі кірмаш на карысць людзей, якім патрэбна дапамога ў барацьбе з анкалагічнымі захворваннямі.

У другі дзень працягнуліся майстар-класы па фаер-шоу, фехтаванні, жывой скульптуры і нават хаджэнні па страпе (слэклайн), традыцыйных танцах і гульнях. Потым было пяцігадзіннае выступленне дзіджэяў разнастайных музычных накірункаў і ў завяршэнне выступленне польскага тэатра Teatr 6 I Pol са спектаклем "Легенды".

Васіль ГЕРАСІМЧЫК.

РЭГІЁН

Беларусы сталі менш чытаць?

У Віцебскай вобласці скарачаецца колькасць бібліятэк.

За апошнія тры гады ў рэгіёне зачынілася практычна кожная пятая ўстанова. У 2013 годзе працавала 636 бібліятэк, а ўжо ў 2016 годзе іх засталося 510. Скарачэнне закранула ў першую чаргу сельскую мясцовасць.

ЭКСПЕРТЫЗА

«Культуру нельга саптымізаваць»

Сваё меркаванне аб скарачэнні бібліятэк у Віцебскім рэгіёне «Народная Воля» папрасіла выказаць літаратара і выкладчыцу Ганну Севярынец.

– Гэта кажа толькі пра тое, што нехта наверсе правёў чарговую аптымізацыю і, напэўна, сэканоміў пэўную колькасць сродкаў, – лічыць Ганна Канстанцінаўна. – *Аднак я думаю, што аптымізуюць у нас не тое і не там. Культуру нельга саптымізаваць. Яна апрыёры патрабуе выдаткаў і не дае хвілінных вынікаў. Хіба хто думае, што, саптымізаваўшы бібліятэкі, можна перакрыць кісларод будучым Улашчыкам, Азбукіным і Кіпелям? На Беларусі традыцыйна вёска давала дзясяткі культурна значных імёнаў. А можа, зараз яна іх дае няшмат, менавіта дзякуючы нашым аптымізатарам?*

Раман ВАСІЛЬЕЎ.
Фота аўтара.

РЭДКІЯ ЛЮДЗІ

Фермерскія клопаты Мікалая Устымчука

Мікалая Устымчука, да якога я прыехаў разам з ганцавіцкім фермерам Мікалаем Рубанам, знайшлі на ўзлеску. Грэйдар раўняў пляцоўку перад сховішчам для бульбы, а гаспадар кіраваў працэсам.

Новы аб'ект радуе фермера. Каркас зманціравала будаўнічая ўстанова з Кобрына. Астатняе заканчвалі самі. Управіліся за шэсць месяцаў. Уцяплілі так, што ў сярэдзіне пастаянна падтрымліваецца аптымальная тэмпература. Зіма ўжо праверыла на якасць. Аб'ём будыніны разлічаны на тры тысячы тон бульбы, буракоў, морквы. Для яблыкаў маецца асобнае сховішча на 250 тон.

Зараз мясцовыя майстры збіваюць з дошак кантэйнеры для бульбы. Спяшаюцца. Мікалай Устымчук дэманструе механізм для забівання цвікоў. Тут жа прасіць Мікалая Рубана забіць цвік звычайным малатком. Госць не ўломак, але цвік хавае шляпку ў дошцы толькі пасля дзясятага ўдару.

– Бачыце, – кажа задаволены Устымчук, – колькі часу эканоміцца дзякуючы вось гэтаму прыстасаванню! Трэба купіць яшчэ адно такое прыстасаванне, бо можам не ўправіцца. Кітайскае каштуе 200 долараў, еўрапейскае нашмат даражэй, але за дзень можа зламацца. Вось думаю, якое лепш набываць...

Кантэйнеры высяцца пад навесам. Каб цалкам запоўніць імі сховішча, трэба мо ў пяць разоў больш.

Сялянская фермерская гаспадарка Мікалая Мікалаевіча Устымчука, так яна афіцыйна і пазначана ў дакументах, займаецца вырошчваннем бульбы, гуркоў, буракоў сталовых і цукровых, цыбулі, мае вялікі сад, ягаднікі.

– Як усё пачыналася? – пытаюся ў гаспадара.

– Можа, ад роспачы? Калгасы гадоў дваццаць таму імкліва гублялі сілу, можна сказаць, нават развальваліся. Трэба было шукаць цвёрдае апірышча для сябе і сям'і. Да гэтага я паспеў папрацаваць шафёрам, інжынерам у райсельгастэхніцы, механікам на свінаводчым комплексе, усяго і не пералічыш. Бываў у Польшчы, глядзеў, як там жывецца фермерам. Пачынаць на голым месцы заўсёды цяжка, а ў нас тым больш. На словах новую справу быццам бы падтрымліваюць, а на справе цяжкі крыж давялося валачы самому. Атрымалі сем гектараў зямлі, а грошай для развіцця гаспадаркі няма.

Вымушаны быў дзесяць доўгіх гадоў вазіць грузы на фуры па Расіі, а жонка Ніна Міхайлаўна займалася звыклымі сялянскімі справамі на зямлі.

У 1995 годзе зарэгістравалі фермерскую сялянскую гаспадарку. Адмовіліся ад участка зямлі, што выдзелілі нам раней у балоце для адчэпнага. Зараз там лес расце. Паўстала пытанне, з якіх культур пачынаць?

Прыгожая задума – пасадзіць вялікі сад. Выбралі для яго першы кавалак зямлі ў дзесяць гектараў. Але здолелі пасадзіць сад толькі праз 15 гадоў. Зараблялі грошы. Я, механік, цалкам асвоіў справу садавода. Куплялі падвоі, сам акуліраваў іх. Цяпер з гонарам усім гавару, што ў нашым садзе толькі свае дрэвы. Іх зараз 26 тысяч, па адной тысячы на гектар. Вырошчваем яблыні і грушы.

Плануем закласці сад на шпалерах. Для гэтай мэты ўжо маем свой гадавальнік.

Ураджай яблыкаў і груш здымаем ужо тры гады. Са збытам вялікіх праблем няма. Калі усур'ёз займацца справай, то патрэбны прадукт заўсёды прадасі. Летась, напрыклад, тон 70 яблыкаў адправілі ў расійскі горад Ліпецк.

15 тон пакінулі для сваіх людзей, усе разышліся. На зіму пакуль што не закладваем. Падлічыш затраты і разумееш, што вялікай выгады няма. Уяўная прыбаўка коштаў будзе з'едзена затратамі на энергію, другія эксплуатацыйныя выдаткі. Лепш прадаваць свежымі.

– А самая любімая культура?

– Бульба. Я ўсё жыццё на бульбе. Канешне, раней яе вырошчванне прыносіла немалыя грошы, а зараз – клопаты. Але ж без яе ніяк! Уся тэхніка наша набыта на "бульбяныя" грошы, бо на збожжы прыбытку не атрымаеш, там нуль.

– Але ж вы сееце пшаніцу, ячмень?

– Для севазвароту, для саломы, карацей, для ўласных патрэб. Вясной сёлета бульба прадавалася па рэкорднай цане.

– Традыцыйнае і балючае пытанне – рэалізацыя.

– Вымушаны шукаць збыт па-за межамі Брэсцкай вобласці. Раней было нашмат прасцей. Я прывык гаварыць праўду: зараз усе з абавязковымі тэндарамі проста падурэлі! Няўжо не відаць, што яны вядуць да махлярства, да штучнага скідвання коштаў. У мінулым годзе бульбу ў Іванава пастаўлялі з Баранавічаў. І хто? Перакупшчык!

– Падобна на дыскрымінацыю мясцовага фермера...

– У адносінах да нас не дыскрымінацыя, а нешта горшае за яе. Няхай бы дзяржава сачыла за коштамі закупак на дзяржаўныя патрэбы. Навошта баламуціць людзей? Фермера вымушаюць ствараць штат вялікай абслугі для падлікаў-пералікаў, праверак і гэтак далей. Наша гаспадарка сваёй бульбай магла б накарміць усю Брэсцкую вобласць. Калі б мне сказалі: мы ў цябе яе забяром! У школы, садкі, шпіталі мы завозім бульбу сваім транспартам, у сваёй тары, імгненна выгружаем. Мы ніводнага пакупніка не трымаем ніводнай лішняй хвіліны. У нас загадзя усё ўзважана, аформлена. У нарыхтоўчай канторы на цэнтнер бульбы трэба паўдня затраціць. Мне падаецца, што ад безгаловасці, прабачце, раней калгасы разваліліся, зараз яшчэ кволыя фермерскія гаспадаркі пад корань падсякаюць. Прыклад: раённы аддзел адукацыі падлічыў, што на закупку бульбы выдзяляюць па 30 капеек за кілаграм. Яны што, хочуць, каб мы на іх працавалі бясплатна?!

Праца пад небам у многім залежыць ад надвор'я. У пазамінулым годзе на бульбе былі вялікія страты.

Цукровыя буракі добрыя тым, што ўвесь тэхналагічны працэс механізаваны. Іх, а таксама капусты, гуркоў можам вырасціць хоць некалькі тысяч тон, а каму іх потым прадаць?

У нас восем трактароў і 15 машын. Ёсць увесь набор, акрамя збожжавага камбайна, ён нам не патрэбны. Выгадней арандаваць на сезон уборкі.

Пра якасць нашай айчыннай тэхнікі гаворка асобная – горкая, без слёз і мацюкоў не атрымліваецца. Задумваюць усё канструктары цудоўна. Пачытаеш рэкламу – душа радуецца. Глянеш звонку – з першага разу таксама прыемна. Але ствараецца такое ўражанне, што выканаўцы, тыя, хто ўвасабляе ідэі канструктараў у метал, – гэта тэхналагічныя інваліды. Хіба гэта нармальна, што да трактара, які мы купляем не для забавак, а для працы, на працягу гарантыйнага тэрміну неабходна мноства разоў выклікаць рамонтнікаў?

Як ім не сорамна! Трактар "Беларус 1822" праз месяц пасля набыцця загарэўся. Добра, што механізатар паспеў выскачыць з кабіны, а мог і загінуць. Уся электраправодка ў трактары выгарала. Кабель быў пракладзены абы-як, з дэфектамі.

Карзіну счаплення ў тым жа трактары мянялі. З самага пачатку не працаваў дворнік. Лопнула шкло ў кабіне без дай прычыны. І яшчэ можна пералічыць шэраг ўсялякіх дробязяў.

Вытворцам гумовых колаў хочацца параіць: альбо спыніце гнаць брак, альбо грунтоўна падвучыцеся ў тых, хто гэта даўно ўмее рабіць.

Мы прад'явілі прэтэнзіі да якасці гумы на пярэдніх колах. Прыязджаюць спецы і кажуць нам з пыхай: вы не напампавалі паветра ў колы. Яны думалі сустрэць у вёсцы людзей без мазгоў, ці што? Быццам мы не ведаем, што колы трэба паветрам напампаваць.

Па іхніх рэкамендацыях – дык на трактары трэба не працаваць, а хадзіць следам за ім з кампрэсарам і праз кожныя дзесяць хвілін то надзімаць колы, то спускаць паветра. Быццам ім не вядома, якая дарагая ў вёсцы кожная хвіліна.

Зараз, на трэці год, давялі трактар да толку. Шлангі гідраўлікі, гідрамуфты – усё працякала. Масла вылівалася на зямлю. Бруд, неахайнасць. Такое ўражанне, што на заводзе імкнуцца паставіць таннае і абы-якое. А нам трэба надзейнае.

Мне так бачыцца працэс узаемаадносін вясковага механізатара і заводскіх канструктараў-тэхнолагаў: трактарыст, купіўшы трактар, павінен паднімацца ў кабіну пры гальштуку, а заводскія хадзіць у спяцоўках, рукавіцах і выпраўляць хібы. Пакуль усё наадварот!

Між тым кошт трактара фантастычны…

Вымушаны распавесці, як нас, сялян, фермераў, сустракаюць на Мінскім трактарным заводзе. Заплаціўшы грошы, два ці тры дні чакалі, каб атрымаць трактар. Не каб работнікі службы збыту бегалі за намі, прапаноўвалі прыязджаць яшчэ…

Як горка было чуць нядаўна ў адной кампаніі: маўляў, будуем комплекс – і ўся тэхніка ў нас фірмы "Джон Дзір". Працуе без адмовы, чысценька, акуратненька. Хочацца спытаць, дык да якой жа пары мы будзем хваліць "Джон Дзір" і мірыцца з кепскай якасцю айчынных трактароў?!

Заводскую тэхніку мы, як ні прыкра, вымушаны даводзіць да ладу сваімі сіламі. Трактарысты ў нас універсалы, сам я – механік, ёсць токар і станок харошы. Усе віды рамонтаў робім самі, ні на кога не спадзеючыся.

***

У фермерскай гаспадарцы Мікалая Мікалаевіча Устымчука – 350 гектараў зямлі. Выглядаюць яны дагледжанымі, хаця гаспадар непакоіцца, дае па тэлефоне загад механізатарам тэрмінова выехаць для праўядзення той ці іншай аперацыі. Вясной турбавалі замаразкі, цяпер іншыя клопаты. У тых, хто працуе на зямлі, іх заўжды шмат.

Мікалай ЗЯНЕВІЧ.
Іванаўскі раён.

P.S. Мікалай Рубан пра якога я расказваў у мінулым нумары "Народнай Волі", і Мікалай Устымчук пазнаёміліся падчас стажыроўкі ў Даніі. З той пары сябруюць, даволі часта сустракаюцца. Пытаюся, чаму яны навучыліся ў Даніі.

– Фактычна нічому, – усміхаецца Мікалай Рубан, – нашы цяжкасці, нашы перашкоды ні на што другое не падобныя. Мы іх вучымся пераадольваць у працэсе працы.

Сустрэчы, шчырыя гутаркі дапамагаюць сябрам падзарадзіцца аптымізмам.

Абодва перакананы, што асацыяцыі фермераў патрэбны, яны павінны дапамагаць у нялёгкай сялянскай працы.

ЧУЛІ?

Беларусаў заклікаюць пераязджаць у Краснадар

Расійскі забудоўшчык запрашае грамадзян Беларусі набываць жыллё ў новых жылых комплексах горада-мільёніка Краснадара. Некаторыя набываюць адразу некалькі кватэр – "квадрат" на сонечным расійскім поўдні ўдвая таннейшы за мінскі.

Беларускі сегмент сацыяльных сетак поўніцца прапановамі ад расійскіх забудоўшчыкаў. Кампаніі з розных рэгіёнаў гатовы даць растэрміноўку, скідкі і нават кампенсаваць кошт пералёту кожнаму, хто захоча разжыцца нерухомасцю недалёка ад мора. Вока чапляецца за рэкламу будаўнічай кампаніі РАС, якая абяцае нават аплаціць транспартныя выдаткі да 30 тысяч расійскіх рублёў (500 долараў па сённяшнім курсе) пакупнікам-беларусам. Адным словам, толькі прыязджайце!

Паводле слоў прадстаўніка кампаніі Аляксандра, беларусы даўно цікавіліся нерухомасцю ў Сочы і Краснадары, але сёння людзі асабліва актыўна ўкладваюцца ў новыя кватэры недалёка ад Азоўскага і Чорнага мораў.

"Мы прапануем на выбар некалькі жылых комплексаў у Краснадары, якія будуць узведзены праз шэсць месяцаў, год і два гады, – распавёў "Народнай Волі" кансультант РАС. – *Беларусы больш ахвотна выбіраюць кватэры сярэдняга кошту, бяруць часам адразу некалькі. Нехта плануе здаваць падчас курортнага сезона, іншыя набываюць сабе і сваякам, бацькам-пенсіянерам".*

Пры гэтым, падкрэслівае наш субяседнік, нерухомасць набываюць зусім не алігархі, а звычайныя людзі. Аднапакаёвая кватэра-студыя плошчай 31 квадратны метр у прэстыжным раёне прадаецца за 1 мільён 180 тысяч рублёў, ці 19 тысяч долараў. Кошт квадратнага метра – 612 долараў. У Мінску кошты на навабуды пачынаюцца ад 800 долараў, а стандартны кошт – 1000–1200 долараў за "квадрат". Самая дарагая кватэра ў доме, які адпавядае ўсім сучасным стандартам – трохпакаёўка на 78 квадратных метраў – каштуе 56 тысяч долараў.

Розніцу ў коштах можна было б патлумачыць цёплым кліматам Краснадарскага краю. Маўляў, не трэба ўкладвацца ў ацяпленне, можна сэканоміць на матэрыялах. Але прадстаўнікі кампаніі ўпэўніваюць, што праект сучасны і адпавядае ўсім стандартам, ён цудоўна падышоў бы і да сярэдняй паласы. Можа быць, справа ў інфраструктуры і новы жылы комплекс будзе стаяць пасярод чыстага поля?

"Беларусы звычайна набываюць кватэры сярэдняга кошту ў раёне Гідрабудаўнікоў. Гэтаму месцу больш за 40 гадоў, таму інфраструктура развітая, побач ёсць усё што трэба, – патлумачыў расійскі гандляр. – *Больш прэстыжны комплекс у Юбілейным раёне паўстане ў атачэнні садоў і паркаў. Ад гэтага месца зручна дабірацца да марскога ўзбярэжжа. У пешай дасяжнасці гандлёвыя цэнтры і забаўляльныя комплексы. Але тут людзі рэдка замаўляюць некалькі кватэр".*

Безумоўна, Краснадар нельга параўноўваць са сталічным Мінскам, але цяжка не задумацца: ці сапраўды айчынны квадратны метр, часцей за ўсё пабудаваны з беларускіх матэрыялаў беларускімі будаўнікамі, цягне ў сярэднім на 1100 долараў?

КАЛЬКУЛЯТАР

Што пачым?

Згодна з дадзенымі партала realt.by, сёння сярэдні кошт квадратнага метра ў Мінску складае 1100 долараў. Цана вагаецца ад 900 долараў амаль да бясконцасці, ёсць у сталіцы кватэры і з "залатымі" метрамі ў некалькі тысяч долараў. Кошты на шыкоўныя апартаменты могуць дасягаць некалькіх мільёнаў долараў. Праўда, нельга сказаць, што элітныя метры разбіраюць, як гарачыя піражкі. Пентхаусы і кватэры могуць чакаць сваіх пакупнікоў гадамі.

Ірына БУДНІК.

ДАБРАЧЫННАСЦЬ

Калі шкарпэткі ратуюць жыццё

Штогод у Беларусі нараджаецца каля пяці тысяч неданошаных дзяцей. Медыкі пачынаюць барацьбу за жыццё, калі вага пры нараджэнні немаўляці вышэй за 500 грамаў. Дзіця месяцамі можа "даспяваць" у спецыяльных медыцынскіх боксах-кювезах, але гэта толькі першы этап рэабілітацыі. Чым можна дапамагчы малым і іх сем'ям? Падтрымка можа быць рознай. Часам дастаткова падарыць ваўняныя шкарпэтачкі, упэўнена дырэктар інфармацыйнай сацыяльна-дабрачыннай установы дапамогі дзецям і сем'ям «Бэйбі Сторы» ***Наталля Міранчук.***

Недастаткова важная праблема?

Малюсенькія ваўняныя шкарпэтачкі, якія апранаюць на неданошаных дзяцей, – не блазнота або просты сімвал падтрымкі. Натуральны матэрыял саграе і пакалвае ножкі, дзякуючы гэтаму дзіця пачынае больш актыўна рухацца, часцей прачынаецца. Гэта стымулюе цыркуляцыю крыві, развіццё галаўнога мозгу. Медыкі ў многіх еўрапейскіх клініках даўно ўзялі на ўзбраенне гэты няхітры спосаб дапамогі немаўлятам. У беларускіх бальніцах шкарпэтачкі для неданошаных дзяцей з'явіліся зусім нядаўна дзякуючы намаганням валанцёраў сацыяльна-дабрачыннай ўстановы дапамогі дзецям і сем'ям "Бэйбі Сторы". Гэта толькі адзін з многіх праектаў, які падтрымлівае арганізацыя. Напрыклад, валанцёры вяжуць спецыяльных цацачных васьміногаў, якія імітуюць пупавіну.

"Пачалося ўсё даволі даўно, калі мы з фатографам Сашам Канатопам першымі ў Беларусі пачалі рабіць фотасесіі для нованароджаных, – распавядае дырэктар дабрачыннай арганізацыі **Наталля Міранчук**. – *Паступова мы пачалі афармляць нашымі работамі радзільныя аддзяленні мінскіх шпіталяў. Паралельна я супрацоўнічала з літоўскай бальніцай Сантарышкес у Вільнюсе. Менавіта там крыху больш за год мяне папрасілі паздымаць неданошаную дзяўчынку, якая пры нараджэнні важыла 900 грамаў, а на момант здымкаў – 1,5 кілаграма. Я крыху нервавалася, думала, як вазьму яе на рукі. Але ў палаце нас сустрэў тата, які рабіў дзяўчынцы спецыяльны масаж для лепшага стрававання, пакуль мама сцэджвала малако. Малая паводзіла сябе як звычайнае, толькі вельмі маленькае немаўля. Для мяне гэта быў пазітыўны шок – не магла ўявіць, каб тату ў нас дапускалі ў бальніцу ды яшчэ да неданошанага дзіцяці".*

Калі здымкі былі гатовы і Наталля вярнулася ў клініку, літоўскія медыкі параілі ёй звярнуць увагу на тэму неданошаных дзяцей у Беларусі. Аказалася, гэтым ніхто не займаецца. Так з'явілася "Бэйбі Сторы".

"Лічыцца, што існуюць больш важныя праблемы – анкалогія, захворванні сардэчна-сасудзістай сістэмы, дзіцячы цэрэбральны паралюш, – падзялілася Наталля. – *Але ж прыкладна 20 працэнтаў неданошаных дзяцей маюць пасля дыягназ ДЦП. Малыя, народжаныя раней тэрміну, могуць мець вельмі шмат праблем са здароўем. А іх бацькі застаюцца сам-насам з праблемамі ў стане стрэсу. Безумоўна, многае робіцца для такіх сем'яў, але іх ніколі не выдзялялі ў асобную групу, якая патрабуе дапамогі. Бацькам не хапае інфармацыі, падтрымкі".*

Тата можа ўсё што заўгодна?

Калі дзіця з'яўляецца на свет раней за тэрмін, многія мамы вызнаюць пачуццё віны: не змагла вынасіць, выканаць сваю функцыю. Большасць бацькоў нават не ведае, што сігнал да пачатку родаў даюць наднырачнікі дзіцяці, а не арганізм маці. Заўчасныя роды могуць здарыцца з розных прычын. Вельмі часта праблемы не ў фізічным стане жанчыны, а ў сацыяльных, сямейных праблемах. Вельмі важна своечасова падключыць тату, аказаць падтрымку маці, сям'і.

"Тата амаль выключаны з працэсу догляду за неданошаным дзіцем, – адзначае суразмоўца "Народнай Волі". – *Звычайна ён можа "атрымаць" дзіця праз 3–4 дні пасля нараджэння, неданошанае дзіця тата не бачыць месяцамі. Часцей за ўсё ў татаў ёсць жаданне дапамагчы, але калі тату раз, другі не пусцілі ў бальніцу, то цікавасць паволі знікае. Бацькі павінны быць раўназначна ўцягнутымі ў клопат пра дзяцей. Тую функцыю, якую мы часта ўскладаем на бабуль, павінен выконваць бацька. Мужчына павінен уключыцца ў сістэму, дзе ёсць дзіця. І дзяржава павінна дапамагаць.*

Калі на свет раней за тэрмін з'яўляецца дзіця з асаблівасцямі, мужчыны часта не вытрымліваюць і сыходзяць з сям'і. Спецыялісты «Бэйбі Сторы" не толькі распавядаюць, як можна дапамагчы неданошанаму немаўляці. Яны аказваюць псіхалагічную падтрымку бацькам. Асабліва ў самыя складаныя моманты.

"Мы падтрымліваем бацькоў у сітуацыі страты, дапамагаем ім перажыць гора, каб яно не пашкодзіла завесці дзяцей у будучыні. Многія жанчыны, якія перажылі заўчасныя роды і асабліва смерць дзіцяці, баяцца наступных цяжарнасцяў. Па статыстыцы працэнт паўторных заўчасных родаў не вельмі высокі».

Не баяцца

"Бэйбі Сторы" мае афіцыйны статус. Дзякуючы гэтаму, валанцёры маюць доступ ва ўстановы аховы здароўя, могуць прапаноўваць медыкам самую розную дапамогу.

"Урачам цікава, яны гатовы нас слухаць, – прызнаецца Наталля. – *Мы запрашаем спецыялістаў міжнароднага ўзроўню для правядзення майстар-класаў, абмену вопытам. Зусім нядаўна мы прывезлі два цікавыя праекты: шкарпэткі для нованароджаных і васьміногі – імітатары пупавіны. Ніхто не верыў, што нам пойдуць насустрач, але мы вырашылі ўсе пытанні з санітарнымі нормамі. Кожны камплект шкарпэтак і кожны васьміног паедуць з малымі дадому. Цяпер мы вядзём перамовы аб так званых гнёздах – спецыяльных мяккіх устаўках у кювез. Гняздо імітуе ўлонне маці, у ім малы адчувае сябе больш спакойна, утульна. Верым, што хутка яны з'явяцца ў радзільнях".*

У "Бэйбі Сторы" працуюць над тым, каб наладзіць дыялог паміж медыкамі і жанчынамі, якія плануюць цяжарнасць.

"Часам цяжарная жанчына баіцца задаць важнае пытанне свайму гінеколагу, лішні раз паскардзіцца, – адзначае Наталля. – *У перспектыве было б выдатна арганізаваць дні адчыненых дзвярэй у радзільнях, калі група будучых мам можа паглядзець на ўмовы, задаць важныя пытанні. Цяпер гэтая справа на ўзгадненні, і мы спадзяёмся на спрыяльны зыход гэтай справы".*

Марыя МАЛЕВІЧ.

ЯК ДАПАМАГЧЫ?

Кожны можа паўдзельнічаць

У "Бэйбі Сторы" будуць удзячны за любую дапамогу. Каб падтрымаць неданошаных дзетак, можна:

– звязаць шкарпэтачкі з воўны. Даўжыня ступні шкарпэткі 3–5 см, вышыня 6–7 см;

– падарыць ніткі для вязання;

– зрабіць ахвяраванне: два рублі на адну пару шкарпэтак.

Інфармацыйная сацыяльна-дабрачынная ўстанова дапамогі дзецям і сем'ям "Бэйбі Сторы".

УНП 192724206.

Дабрачынны рахунак 3135051388018.

ААТ «Прыорбанк» БІК 153001749.

ПОУЧИТЕСЬ!

Tesla удвоила объем продаж в сравнении с прошлым годом

Объем продаж Tesla за минувший квартал составил 2,79 млрд долларов, а за первое полугодие – 5,49 млрд долларов. Годом ранее за аналогичный период оборот компании равнялся 1,27 млрд долларов (за шесть месяцев – 2,42 млрд).

28 июля Tesla начала продажи своего первого бюджетного электромобиля Model3. Стоимость базовой версии Model3, зарядка аккумулятора которой рассчитана на 345 километров пути, составит 35 тысяч долларов. Это в 2–4 раза дешевле первых двух моделей Tesla – Model S и кроссовера Model X.

ПОЗИЦИЯ

Кремль ведет страну к полной изоляции

Президент США Дональд Трамп подписал законопроект о санкциях в отношении России, а Кремль рассматривает возможность «чувствительного ответа».

Оппозиция в это время ищет рецепт выхода из санкционного кризиса.

Лидер ПАРНАСа Михаил Касьянов уверен, что ответ Кремля будет заключаться в еще большем завинчивании гаек внутри России. Выход для России Касьянов видит в смене власти демократическим путем, а дальше – в устранении самой причины введения санкций. Политик напоминает, что меры против страны приняты из-за аннексии Крыма и российских действий в Донбассе, а сегодня добавились еще два повода: вмешательство России в выборы в США и военная кампания в Сирии.

По мнению основателя «Яблока» Григория Явлинского, «принятие закона, ставящего Россию на одну ступень с Ираном и КНДР, – символ полного краха всей нашей политики Путина–Лаврова. По его мнению, Россия оказалась на пороге полной изоляции, страну подвели к исключению из мировой финансовой системы, отсечению от глобальных рынков капитала.

По словам Явлинского, даже в нынешней ситуации есть разумные предложения по выходу из сложившегося кризиса. В первую очередь, по его словам, необходимо реформировать экономику так, чтобы не зависеть от нефти и газа. Также нужно отменить контрсанкции и инициировать созыв международной конференции для обсуждения международно-правового положения Крыма. Также нужно вывести «отпускников» из Донбасса и остановить антиукраинскую пропаганду.

Основатель «Открытой России» Михаил Ходорковский также уверен, что для России последствия санкций будут весьма печальные: *«Они окончательно, на многие десятилетия, меняют нас с Китаем местами в сфере науки и технологий. Под техническими санкциями 140-миллионная страна в XXI веке обречена на отставание».* По его мнению, нужна смена действующей власти и политического режима в целом.

Впрочем, «Независимая газета» делает вывод, что призывы оппозиционеров не будут услышаны: *«Как в свое время в Иране, когда подогреваемые телевидением люди жгли американские флаги с криками: «Санкции нам не страшны!». Оказавшись в итоге в голоде, нищете и полной мировой изоляции, которая продолжается по сей день. Подписание Трампом новых санкций приближает Россию к этому страшному сценарию».*

ИХ ПУТЬ

Болезненный разворот Венесуэлы от социализма

Сейчас в стране проходит расследование по подозрению в фальсификациях на выборах. Его инициировала генпрокурор Венесуэлы **Луиза Ортега** в связи с подозрениями в фальсификациях в ходе выборов в Национальное учредительное собрание.

Расследование начато после жалобы производителя технического оборудования для голосования Smartmatic. В компании убеждены, что показатели явки, «несомненно, подверглись манипуляциям».

Ранее сомнения в результатах голосования выразил один из пяти директоров избирательной комиссии **Луис Рондон.** «*Впервые с тех пор, как я взял на себя эти обязанности со стороны государства, я не могу гарантировать достоверность заявленных результатов*», – отметил он.

Агентство Reuters со ссылкой на внутренний документ венесуэльской избирательной комиссии сообщало, что за полтора часа до закрытия участков проголосовали 3,7 миллиона венесуэльцев. При этом после закрытия правительство отчиталось об участии в выборах 8,1 миллиона избирателей, или 41,5 процента граждан страны, обладающих правом голоса.

Выборы в Национальное учредительное собрание прошли 30 июля. Этот орган должен разработать изменения в конституцию страны. Голосование сопровождалось акциями протеста и беспорядками, в ходе которых погибли по меньшей мере 15 человек.

Оппозиция призвала своих сторонников бойкотировать голосование, опасаясь, что конституционная реформа приведет к усилению власти президента страны Николаса Мадуро и установлению его диктатуры.

На днях президент Венесуэлы **Мадуро** продлил чрезвычайное положение в стране, правительству предоставлены новые чрезвычайные полномочия. Демонстративная и отчаянная жесткость – такова реакция социалистического руководства Венесуэлы на катастрофическое состояние экономики, ставшее результатом неэффективного управления, коррупции и падения цен на нефть, а также на политический кризис. Правящие силы не хотят сдаваться в борьбе за власть.

Однако сколько еще сможет продержаться Мадуро, которого оппозиция пытается лишить поста президента? Будет ли это продолжаться до того момента, когда ситуация выйдет из-под контроля и Венесуэла, в прошлом помогавшая финансово своим «левым» союзникам вроде Кубы и Никарагуа, окажется на грани гражданской войны?

На наших глазах в Южной Америке происходит драматичная смена курса: в Аргентине потеряли позиции левые перонисты – с декабря в стране правят уже не они, в Бразилии фактически завершается 13-летний период правления Партии трудящихся, на благосклонность которой мог рассчитывать Мадуро. Но пока страданиям венесуэльцев не видно конца.

КАК ЭТО БЫЛО

Мараварская трагедия

2 августа ветераны Воздушно-десантных войск праздновали День ВДВ. Для нас, рожденных в 1960-х, это давно уже не день купания в фонтанах с кричалками во славу ВДВ и самозабвенным уличным мордобоем в пьяном угаре. 2 августа – день памяти об однополчанах, не вернувшихся с войны, умерших от ран в мирное время. В военном городке, расположенном в Марьиной Горке, в минувшую среду вспоминали о Мараварской трагедии.

Январь 1985 года. На базе нынешней 5-й отдельной бригады специальных операций спешно формируется отряд для отправки в Афганистан. Кроме белорусов в отряд вошли спецназовцы из Уссурийска и из бригады, расквартированной в Изяславе (Украина). Формирование отряда и его предстоящая задача были тайной за семью печатями. В то время еще мало кто знал, где находится этот самый Афганистан и что там происходит. В партийных газетах писали о советских солдатах, помогающих афганским труженикам строить новую, социалистическую, жизнь. Дескать, наши воины сажают яблоневые сады, оборудуют системы орошения, строят школы, дома, больницы. О войне – ни слова. На могилах погибших в Афганистане, еще редких в ту пору, работники военкоматов запрещали писать о том, где и при каких обстоятельствах погиб солдат. Вспоминается случай в Минске: отец погибшего солдата самовольно написал на памятнике: «Погиб в Афганистане». Работники военкомата потребовали стереть надпись. В ответ убитый горем отец взял в руки топор и по ночам охранял могилу сына…

Но вернемся к 334-му отдельному отряду специального назначения, сформированному в Марьиной Горке. Кстати, перед отправкой «за речку» в официальных бумагах его «обозвали» 5-м мотострелковым батальоном. Вроде как для конспирации! Наши «враги за бугром» не должны были знать, что в Афганистане «строят школы и больницы» спецназовцы ГРУ ГШ… Мол, ежели мотострелки – так «строить–сеять–пахать» для них нормальное дело… Все в мире знают, что советские мотострелковые части состоят из очень мирных и вежливых человечков, чье предназначение в любой оккупированной стране вовсе не война, а исключительно мирный и созидательный труд. Но со спецназом –сложнее. Уж больно специфические подразделения. Потому 334-й отряд легким росчерком штабного пера превратился в 5-й мотострелковый батальон.

И провожали отряд в атмосфере секретности. Без митингов и «Прощания славянки». Без лишних свидетелей на рассвете погрузили в поезд на Узбекистан, в Чирчик – центр подготовки спецназа. Месяц адаптации и переподготовки. Ведь по старым советским планам спецназовцам из Марьиной Горки в случае конфликта с НАТО предстояло «работать» в лесах Баварии, на лугах Британщины... Они были «заточены» на ведение боевых действий в Европе. А в Афганистане совсем другая «ландшафтная архитектура». Другие «правила игры». В этом нашим «мотострелкам» очень скоро предстояло убедиться на собственном опыте.

28 марта 334-й отряд добрался до пункта постоянной дислокации – афганского города Асадабада. Две недели рыли сортирные ямы, устанавливали палатки и наслаждались пейзажами провинции Кунар. Горы, зелень садов, широкая горная река, за которой через 10 километров по ущелью уже Пакистан.

Именно Мараварское ущелье выбрал командир отряда для дебюта своих рэйнджеров. По информации разведки, в ущелье перманентно «тусовались» с десяток «духов» – хороший спарринг-партнер для бойцов спецназа.

Командир отряда вместе с начальником разведки пообщались на тему боевого выхода в Мараварское ущелье с афганскими коллегами из ХАД (аналог КГБ) и Царандоя (милиция). Затем выехали на пост Царандоя для рекогносцировки – пили чай с «братьями по оружию», изучали место предстоящей операции. Комбату казалось, что операция в ущелье будет похожа на блиц-партию в шахматы. Зашли–обнаружили–ликвидировали. Шах и мат. Тем более что духов там всего десяток. А у него в оперативном управлении будет три роты – почти 200 человек. Двадцать к одному. Плюс артиллерия на подстраховке и бронегруппа. Это даже не боевой выход, а воскресная прогулка. Тем более что по карте от расположения отряда до входа в ущелье – всего-то три километра! Даже железнодорожная станция Пуховичи от военного городка Марьина Горка находится на большем удалении!

20 апреля в 22.00 три роты спецназовцев, взяв по полтора боекомплекта (150 патронов на человека), выдвинулись к реке Кунар для переправы. Но рабочий день у паромщиков давно закончился. А без них переправиться через бурную, широкую реку нет никакой возможности. Поэтому стали шумно искать паромщиков. Нашли. Переправились с горем пополам. Паромщики вели себя нервно, пытались убедить «шурави», что не надо ходить в ущелье – типа «снег башка попадет». Но к паромщикам не прислушались. Переправившись через реку, вдруг обнаружили пропажу двух проводников из местного отдела госбезопасности. Ну что делать? Не отменять же операцию!

Около 4 часов утра 2-я и 3-я роты начали занимать господствующие высоты вдоль ущелья для прикрытия сверху бойцов 1-й роты, которые должны были «зачистить» кишлаки. В первый, Сангам, вошла группа лейтенанта Александра Кистеня, он же для друзей Кастет. Кишлак оказался пуст. Кистень с бойцами своей группы укрепились в развалинах кишлака, страхуя «спину» группы лейтенанта Кузнецова, которая пошла вглубь ущелья – к кишлаку Даридам.

Пять минут спустя Кузнецов сообщил командиру роты, что видит двух «духов», убегающих вглубь ущелья, и попросил разрешения на преследование. Ротный дал добро. Хотя, возможно, и чувствовал: тут что-то неладно. Уж очень похожа ситуация на игру в поддавки…

Через пару минут в районе кишлака Даридам раздались сначала беспорядочные выстрелы как прелюдия большого боя, затем на разведчиков группы лейтенанта Кузнецова обрушился шквал огня. Командир роты капитан Цебрук понял, что предчувствие его не обмануло: два «духа» в пляжных пластиковых тапках на босу ногу, убегавших вглубь ущелья, – это приманка. И, погнавшись за ними, группа лейтенанта Кузнецова оказалась в ловушке. Взяв с собой четырех бойцов, ротный бросился на помощь группе Кузнецова, но, пробежав 100 метров, упал, сраженный пулей снайпера. С этого момента 1-я рота потеряла управление. Отсутствовала связь с комбатом, группы спецназовцев были разрознены и деморализованы. Патронов хватило лишь на 10 минут боя… Группа лейтенанта Кистеня попыталась прорваться на выручку бойцам Кузнецова, но тут, как черти из табакерки, на их пути появились моджахеды, вооруженные крупнокалиберными (12,7 мм) пулеметами ДШК. Они вынудили группу Кистеня отступить. В это же время вторая группа моджахедов расстреливала окруженную плотным кольцом группу лейтенанта Кузнецова. 2-я рота попыталась спуститься с высоток на помощь 1-й роте, но их моджахеды тоже отрезали кинжальным огнем ДШК. Командир 3-й роты видел все, что происходило в кишлаке Даридам, передавал информацию комбату, но реально помочь огнем не мог: слишком большое расстояние. Была ситуация, когда комбат увидел выдвигающуюся из Даридама группу людей. Он подумал, это выходит группа Кузнецова. Но оказалось, что это бойцы пакистанского спецназа «Черные аисты», прибывшие на помощь местным боевикам. Знал бы комбат, что это пакистанский спецназ, вызвал бы артиллерию. Но он фатально ошибся. Задуманный им «блиц-турнир» закончился кровавым матом…

На помощь погибающей 1-й роте комбат вызвал бронегруппу из восьми БМП (боевых машин пехоты) и двух танков. Но и тут случилась «засада»: оказалось, что грузоподъемность парома не позволяет переправлять тяжелую технику. А ближайший стационарный мост лишь в 10 километрах от Асадабада. Вот так 3 километра по прямой через реку превратились в 23 через мост по испещренной оврагами и руслами пересохших рек местности, которую бронегруппа едва преодолела за 36 часов. При этом одна БМП вышла из строя, вторая – «разулась» (слетела гусеница), с танками тоже произошло какое-то недоразумение… В итоге «скорая помощь» в виде одной БМП добралась до ущелья лишь к «поминальной молитве»…

Оставшись без патронов, тяжело раненный лейтенант Кузнецов подорвал себя гранатой Ф-1. В этом же бою семеро бойцов: Бойчук, Вакулюк, Гавраш, Кухарчук, Марченко, Музыка и Мустафин – взорвали себя штурмовой гранатой, сделанной из мины ОЗМ-72, предпочтя смерть плену и издевательствам.

Общее число погибших в Мараварском ущелье – 31 человек.

Среди них белорусы:

командир 1-й роты капитан Николай Цебрук, д.Рудавка Пружанского района Брестской области;

сержант Юрий Гавраш, д.Гожа Гродненского района;

сержант Станислав Кульнис, д.Кузьмичи Ивьевского района Гродненской области;

сержант Михаил Матох, г.Житковичи Гомельской области;

младший сержант Игорь Нападовский, г.Лепель Витебской области.

Из погибших только двоих удалось опознать. Остальные были настолько изуродованы, что идентифицировали их лишь по татуировкам и деталям одежды. Большинству из этих ребят было всего 18 лет…

Евгений СУЛЫГА,
специально для «Народной Воли».

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Принц Филипп, «самый опытный в мире открыватель мемориальных досок», уходит на пенсию

Принц Филипп, супруг королевы Елизаветы II, в среду в последний раз поучаствовал в официальном мероприятии, после чего больше не будет исполнять официальные обязанности.

Супруг королевы Елизаветы II, сам себя назвавший *«самым опытным в мире открывателем мемориальных досок»*, уходит на пенсию после 70 лет на королевской службе.

КТО ЕСТЬ КТО

Премьер-министром Пакистана избран Шахид Хакан Аббаси

Аббаси избран большинством голосов членов Национальной ассамблеи страны – за него проголосовал 221 парламентарий из 342.

Шахид Хакан Аббаси – многолетний соратник бывшего премьера Наваза Шарифа, отстраненного от должности из-за обвинений в коррупционных преступлениях в адрес членов его семьи.

Он учился в американском университете и работал инженером в США и Саудовской Аравии, а затем вернулся в Пакистан и пошел в политику.

Выступая после голосования, Аббаси заявил, что *«демократический процесс* (в Пакистане) *вновь запущен»*.

По мнению наблюдателей, правящая партия страны рассчитывает, что Аббаси будет временно исполняющим обязанности главы правительства до тех пор, пока к власти не придет брат бывшего премьера Наваза Шарифа – **Шахбаз Шариф.**

Для этого брату бывшего премьера, сейчас возглавляющему провинцию Пенджаб, нужно пройти ряд процедур, включая промежуточное голосование в парламенте. Как ожидается, весь процесс должен занять примерно 45 дней.

Аббаси в ходе своего выступления заявил, что версия о том, что он избран только для того, чтобы обеспечить пост другому чиновнику, несостоятельна.

«Люди говорят: «Он здесь только на 45 дней». Я могу проработать здесь 45 дней или 45 часов, но я не собираюсь просто греть кресло. Я собираюсь работать и сделать несколько важных вещей, если правительство меня поддержит», – заявил Аббаси после голосования.

СУДЬБА РОМАНОВЫХ

Принцесса на мотоцикле

Большевики истребляли Романовых так же последовательно и беспощадно, как нацисты евреев. Многие царские родственники, даже очень дальние, хотя и были в большинстве своем совершенно аполитичными людьми, стали жертвами машины репрессий.

Но кое-кому удалось спастись. В Объединение членов дома Романовых на сегодня входят 38 человек в 11 странах. И – о, чудо! – одна представительница династии Романовых всю жизнь прожила в СССР. Как выразился однажды по иному поводу Александр Солженицын, это было «подобно явлению против физических законов».

Наталья Николаевна Андросова, урожденная княжна Наталья Александровна Искандер (1917–1999), – правнучка императора Николая I, последняя из законнорожденных потомков императорской семьи по мужской линии, оставшихся в СССР и постсоветской России. Мать Натальи Ольга Роговская осталась после революции в СССР, уехала с детьми Натальей и Кириллом в Москву, где их никто не знал, и вышла замуж за Николая Андросова, который дал свою фамилию ей и детям.

Наталья Андросова унаследовала «бешеную кровь» и бурный характер деда, хотя и не помнила его. В 1930-х гг. записалась в мотоциклетный клуб, участвовала в спортивных выступлениях. С 1939 года выступала в аттракционе «Гонки по вертикали» в парке им.Горького, в цирке. Стала мастером спорта СССР по мотогонкам. Во время войны была водителем «полуторки».

В годы «оттепели», когда ей уже перевалило за 40, она продолжала блистать в Парке Горького. Там стояла огромная деревянная бочка, и Наталья Андросова каждый день совершала по 15–20 заездов.

Она жила в полуподвале на Старом Арбате, и в кругах московской богемы ее называли королевой Арбата. Состарившийся, но не потерявший шарма Александр Вертинский целовал ей руку, молодые Галич, Вознесенский, Евтушенко и Межиров посвящали ей стихи.

Наталья Александровна была замужем за режиссером «Мосфильма» Николаем Досталем. Два ее пасынка (своих детей у нее не было) стали известными кинодеятелями.

Встретившийся с ней в конце 1980-х годов историк и писатель Эдвард Радзинский уверял, что сразу узнал знакомые по портретам фамильные голубые глаза прапрадеда Николая I.

17 июля 1998 года 82-летняя женщина присутствовала на погребении останков членов царской семьи в Петропавловском соборе Петербурга. А ровно через год умерла, по словам любящего символичность Радзинского, «будто отказавшись уйти из века, в котором была похоронена их династия».

СТРАТА

Бывай, Аляксандр Міхайлавіч!

Шкада, калі такія людзі адыходзяць у іншы свет. Аляксандр Міхайлавіч Герасіменка шмат зрабіў для Беларусі. Пасля заканчэння вучобы на машынабудаўнічым факультэце Беларускага політэхнічнага інстытута працаваў майстрам на аўтамабільным заводзе, інжынерам на трактарным заводзе, у Мінскім праектна-канструктарскім тэхналагічным інстытуце.

У тыя часы ініцыятыўных, старанлівых спецыялістаў заўважалі ва ўладных структурах. Таму Аляксандру Герасіменку давялося папрацаваць некалькі гадоў на партыйнай рабоце. Ён быў таксама намеснікам старшыні, старшынёй выканкама Партызанскага раёна г.Мінска.

З 1991-га па 1994 год А.Герасіменка ўзначальваў Мінгарвыканкам, а таксама Мінскі гарадскі Савет дэпутатаў. Ён быў дэпутатам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 12-га склікання.

Менавіта ў гэты перыяд адкрыта праявілася яго грамадзянская пазіцыя. Хоць кар'ера Аляксандра Міхайлавіча пачыналася падчас савецкай улады, ён, можна сказаць, адышоў ад камуністычнай ідэалогіі, актыўна падтрымліваў працэсы нацыянальнага адраджэння, сацыяльна-эканамічных пераменаў. Падчас працы ў Мінскім гарсавеце яго працоўнай мовай стала беларуская.

З 1995-га па 2000 год Аляксандр Міхайлавіч Герасіменка працаваў Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Беларусь у Балгарыі. Затым быў намеснікам міністра замежных спраў, пасля – паслом у Латвіі.

Нарадзіўся А.М.Герасіменка ў 1946 годзе ва Уздзе Мінскай вобласці.

Развітанне з табой – шчымлівы боль у сэрцах усіх, хто працаваў некалі побач, хто ведае, якая шчодрая ў цябе была душа, як многа ты зрабіў для роднай Беларусі.

Бывай, Аляксандр Міхайлавіч!

Група сяброў.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Наталля БЕРДНІКАВА: «Момант, калі мяне паставілі на лыжы, памятаю дагэтуль»

Наталля Берднікава – выхаванка знакамітай вадналыжнай школы імя Геновых. Ураджэнка Наваполацка – рэкардсменка і неаднаразовая чэмпіёнка свету і Еўропы. На мінулых Сусветных гульнях у польскім Вроцлаве Наталля заваявала два залатыя медалі – у фігурным катанні і на трампліне. "Народная Воля» адшукала знакамітую спартсменку ў Маскве.

Амерыканскі досвед

– Пасля Польшчы былі спаборніцтвы ў Расіі, – *кажа Наталля Берднікава*. – Зараз магу дазволіць сабе некалькі дзён адпачынку. У Маскву прыязджала на камерцыйны турнір.

– Вы жывяце і трэніруецеся ў ЗША, чаму з'ехалі з Беларусі?

– У Амерыцы ўмовы надвор'я для трэніровак нашмат лепшыя. Спартсменам-вадналыжнікам, якія хочуць паказваць годныя вынікі, трэба працаваць у Фларыдзе. Сезон, інвентар, лепшыя катары, амерыканскі досвед і веды – усё гэта мае вялікае значэнне.

У ЗША я жыву з 2004 года.

– У Беларусі цяжка знайсці прыдатную базу для трэніровак?

– У Наваполацку добрыя ўмовы: прафесійная школа імя Геновых, якая выпусціла многіх чэмпіёнаў. Але катацца магчыма ўсяго пяць месяцаў, два з якіх у халодных умовах. Гэтага мала, каб дамагчыся максімальнага выніку.

– Вы думаеце, што прычынай пераезду стала асабістае жыццё?

– Яно склалася ўжо ў ЗША і прычынай ад'езду не было. Я паехала ў Амерыку вучыцца.

– А чым ваш муж займаецца?

– Ён таксама катаецца на водных лыжах. (*Смяецца.*)

– Жыццё шараговых амерыканцаў змянілася з абраннем новага прэзідэнта?

– Канкрэтна мяне гэта не закранула. Пакуль нейкіх глабальных змен я не адчула.

– У Наваполацку бываеце рэдка?

– Прыязджаю два разы на год. З блізкіх сваякоў у мяне там засталася толькі цётка.

Траўмы нагадваюць пра сябе

– У дзяцінстве выбар адразу ўпаў на водныя лыжы?

– Спачатку я займалася гімнастыкай: з 6 да 11 гадоў. А потым у горадзе зачынілася наша спартыўная зала. Калі я сышла з гімнастыкі, то патэлефанаваў трэнер і запрасіў у басейн. Тады ж пазнаёмілася з Аркадзем Міхайлавічам Геновым. Момант, калі мяне першы раз паставілі на лыжы, памятаю да гэтага часу.

– Нярэдка від спорту дзецям выбіраюць бацькі...

– У маёй сям'і склалася так, што тата і мама не ўдзельнічалі ў гэтым выбары. Я была досыць самастойным дзіцем. Бацькі казалі, што трэба быць незалежнай. Гімнастыкай займацца хацела заўсёды, а на водныя лыжы трапіла з лёгкай рукі трэнера.

– А сёння для бацькоў пачынаючага спартсмена гэта дарагі від спорту?

– Калі дзіця пачне прагрэсіраваць, то выдаткі будуць немалыя. Спартыўная школа дае магчымасць займацца, але ў далейшым абмундзіраванне трэба купляць за свой кошт.

– Да траўмаў, напэўна, па-філасофску ставіцеся?

– Так. (*Уздыхае.*) Водныя лыжы – небяспечны від спорту, і ў мяне траўмы не прайшлі. Сказаць, што цалкам адчапілася, не магу. Турбуюць спіна, калена. Але спадзяюся на лепшае і працягваю трэніравацца.

– Часта даводзіцца чуць, што водныя лыжы – непапулярны спорт у Беларусі...

– Я згодна з такім меркаваннем. У краіне толькі дзве спартыўныя базы: у Наваполацку і Мінску (раней яшчэ ва Ушачах была). Мінулыя Сусветныя гульні транслявалі па цэнтральных еўрапейскіх (амерыканскіх) каналах. Сам па сабе гэта вельмі відовішчны від спорту. Магчыма, з-за таго, што неалімпійскі, таму і непапулярны ў нас.

Я была здзіўлена беларускім Міністэрствам спорту на Сусветных гульнях у Польшчы: для нашых чыноўнікаў турнір такога ўзроўню не ўяўляў цікавасці. Сусветныя гульні праводзяцца адзін раз у чатыры гады. Гэта своеасаблівая Алімпіяда па неалімпійскіх відах спорту. Збіраюцца мацнейшыя спартсмены ад кожнай краіны.

Наколькі я зразумела, для Беларусі вялікага значэння гэтыя спаборніцтвы не мелі.

Спартсменка, бізнесвумен, трэнер…

– Якую спецыяльнасць вы атрымалі ў амерыканскім універсітэце?

– У мяне бізнес-адукацыя. Атрыманыя веды пакуль выкарыстоўваю ў арганізацыі сваіх выступленняў. Магчыма, у далейшым менеджмент стане маім асноўным заняткам.

– А як жа трэнерская праца?

– Ужо трэнірую. Канадская спартсменка, мая выхаванка, выйграла чэмпіянат свету юніёраў, а таксама нядаўна ўзяла золата ў турніры да 21 года. Я атрымліваю асалоду ад трэнерскай працы. Прызнаюся, што ў гэтай дзейнасці ў мяне таксама ёсць амбіцыі.

– Вы неаднаразовая пераможца чэмпіянатаў Еўропы, свету. Ёсць яшчэ той турнір, пра перамогу ў якім марыце?

– Думала пра гэта. Напэўна, такога турніру няма, бо ў спорце я выйграла ўжо ўсё, што можна было. У спорце ёсць мне трошкі часу завяршыць кар'еру. Думкі аб гэтым наведваюць, бо траўмы, на жаль, нагадваюць пра сябе.

– А званне мамы хацелі б атрымаць?

– Вядома. І думаю, што ў бліжэйшы час гэтага не трэба выключаць.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Алесь СІВЫ

Палёт і пралёт «Крумкачоў»

Гісторыя беларускага футбольнага клуба "Крумкачы" – прыгожая казка, якая, на жаль, можа закончыцца сумна. Ужо да ўсіх дайшло, што ўдзел каманды ў вышэйшай лізе чэмпіянату Беларусі – гэта не візіт Чырвонай шапачкі да бабулі, калі ў мінусе, як вядома, аказаўся воўк. Сёння кіраўніцтва клуба даводзіцца спадзявацца толькі на свае сілы.

…А як цудоўна ўсё пачыналася! За два гады сталічны паўаматарскі клуб зрабіў неверагодны скачок з самых нізоў у вышэйшую лігу. Заснавальнікі "Крумкачоў" стварылі цалкам прыватны клуб, хаця ім і давялося выкласці з уласных кішэнь каля 200 тысяч долараў. Пазычалі ў блізкіх, знаёмых, нават бацькоў. Што і казаць, у пэўным сэнсе фанатычны крок. Вы згадзіліся б адмовіцца ад сваёй кватэры, каб стварыць уласны футбольны клуб? Не думаю.

Стартавалі ў мінулым сезоне "Крумкі" (як іх нярэдка называюць балельшчыкі) таксама неверагодна паспяхова. Перамогі над прызёрамі першынства – салігорскім "Шахцёрам" і мінскім "Дынама" – не абмяркоўваў толькі лянівы. Лідарства ў чэмпіянаце, фурор, балельшчыцкі інтарэс! Усё гэта нагадвала мядовы месяц маладых, і, здавалася, каманда на куражы здатна існаваць вечна. Кіраўніцтва клуба не ўтойвала, што заробкі ў футбалістаў мізэрныя ў параўнанні з многімі сапернікамі, некаторыя ігракі распавядалі, што гуляюць практычна за ідэю.

Але мядовы месяц скончыўся, пачалося, так бы мовіць, звычайнае сямейнае жыццё, у якое прыватны клуб пачало зацягваць, як у багну. На першае месца традыцыйна выйшлі грошы, без якіх, як аказалася, казку былі зрабіць практычна немагчыма. Адзін з заснавальнікаў клуба – Дзяніс Шунто – не бізнесмен і не ўплывовы дзяржаўны чыноўнік, які можа "папрасіць" некалькі камерцыйных фірмаў ці дзяржаўных прадпрыемстваў у добраахвотна-прымусовым парадку аказаць неабходную падтрымку.

Высветлілася, што і самі прадстаўнікі бізнесу не маюць вялікага жадання ўкладваць грошы ў прыватны футбольны праект. Беларускае заканадаўства дазваляе спонсарам, якія дапамагаюць сталічным спартыўным клубам, атрымліваць ільготы па зямельным падатку і падатку на нерухомасць, але толькі ў тым выпадку, калі доля дзяржаўнай уласнасці ў спартыўнай арганізацыі складае не менш за 25 працэнтаў. Зарабіць належна каманды на білетах і трансферах футбалістаў у беларускіх рэаліях таксама практычна немагчыма, а на сезон, як казаў той жа Шунто, неабходна пры самым сціплым бюджэце каля паўмільёна долараў.

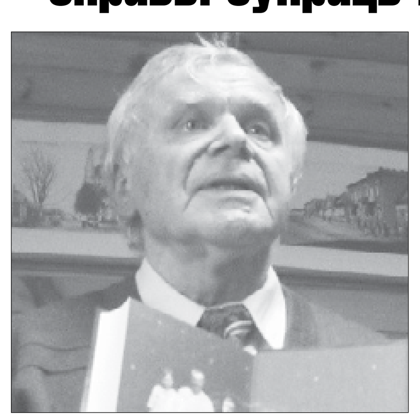
Адным словам, жыццё пачало дыктаваць свае ўмовы. Зараз у футбалістаў "Крумкачоў" максімальны заробак – 1000 долараў, самы нізкі – 600 рублёў. Але ігракі і трэнеры ўжо каля чатырох месяцаў не атрымліваюць грошай, футбалісты канвеерам сыходзяць з каманды, а некаторыя з тых, хто застаўся, і наогул вырашылі байкатаваць матч апошняга тура, у якім "Крумкачам" трэба было сустракацца з "Віцебскам". Не размінуўся клуб з трэнерам Уладзімірам Пяценкам, які ўжо сышоў з каманды; нібы гіры на нагах, пакуль вісяць беспрацэнтная пазыка ў 150 тысяч долараў, якую "Крумкачам" даў барысаўскі БАТЭ.

"Дагэ – гэта вельмі дрэнна, – прызнаўся Дзяніс Шунто. – Сорамна. Узяў на сябе адказнасць, але пакуль не спраўляюся. Зразумела, што не правы. Праўда, чакаў лепшага выніку і ад каманды. Хацеў, каб футбалісты разумелі і гатовы былі раздзяліць адказнасць. Альбо гэта ўтопія? Кожны павінен разумець: калі няма грошай, значыцца, мы дрэнна гуляем. У нашым клубе, як ні ў якім іншым, грошы залежаць ад вынікаў".

Чым закончыцца палёт "Крумкачоў"? Каманда спыніць існаванне праз адсутнасць фінансаў? Знойдзецца багаты бізнесмен, які ўпадабае праект? Клуб прададуць альбо далучаць да нейкай іншай каманды? Пра тое ведаюць адному Богу і, напэўна, Дзянісу Шунто, які працягвае захоўваць аптымістычны настрой і ў аўральным парадку шукае фінансы, якія на гэтым этапе спяваюць рамансы. Такая вось казка і такія беларускія рэаліі.

ПРЫНЦЫП

Васіль Якавенка звярнуўся ў пракуратуру з заявай аб узбуджэнні крымінальнай справы супраць Мікалая Чаргінца

На гэты раз, здаецца, старшыні праўлення Саюза пісьменнікаў Беларусі давядзецца адказваць, як кажуць, па поўнай праграме. Прыцягнуць яго да крымінальнай адказнасці патрабуе Васіль Якавенка, аўтар трылогіі "Пакутны век" і шэрагу іншых твораў.

У заяве на імя пракурора г.Мінска ён напісаў: *"11 ліпеня на прэс-канферэнцыі ў Нацыянальным прэс-цэнтры Рэспублікі Беларусь Мікалай Іванавіч Чаргінец, старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі, падчас публічнага выступлення дапусціў хлуслівыя домыслы, якія ганьбяць мой гонар"*.

Аказваецца, Чаргінец, вырашыў так патлумачыць, чаму ён і сябры яго Саюза супраць таго, каб творы Васіля Якавенкі і Уладзіміра Арлова былі ўключаны ў школьныя праграмы: *"Яны адкрыта праслаўляюць фашызм і патрабуюць назваць у Мінску вуліцу імем Вільгельма Кубэ, гаўляйтара Беларусі ў гады нацысцкай акупацыі"*. І яшчэ: *"Гэтыя пісьменнікі стараюцца ўзгадаць фашызм у Беларусі. Мы, канечне, супраць такіх кніг"*.

Відома, што адыёзныя выказванні трапілі ў сецівы і выклікалі рэзананс па-за межамі Беларусі. В.Якавенка лічыць, што дзеянні М.Чаргінца падпадаюць пад прыкметы ч.2 арт.188 Крымінальнага кодэкса Беларусі, а таму прапануе пракуратуры ўзбудзіць справу аб прыцягненні старшыні СПБ да сур'ёзнай адказнасці.

Тамара ГАРДЗЯЙЧУК.

УЛЫБНИТЕСЬ…

– Свидетель, вы видели, как эта женщина ударила утюгом по голове своего мужа. Что вы предприняли? – спрашивает судья.
– Позвонил своей невесте и сказал, что передумал жениться.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Ад таленту Людмілы Сідаркевіч у французаў захапіла дух!

Артысты Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургіі прывезлі ўзнагароду з прэстыжнага тэатральнага фестывалю, які праходзіў у французскім Авіньёне.

РТБД паказаў у Францыі два свае спектаклі – "Межы" і "Гэта ўсё яна".

Яны атрымалі прыз асацыяцыі Tournesol у намінацыі "За гранямі". "*Сярод 1500 спектакляў-удзельнікаў фестывалю Avignon off журы асацыяцыі Tournesol выбрала 150 спектакляў, лепшыя шэсць пастановак атрымалі ўзнагароды ў 5 намінацыях*, – распавядаюць артысты. – *Ура, мы лепшыя!*"

Як паведамляе прэс-служба Амбасады Беларусі ў Францыі акрамя прэстыжнай узнагароды ігра беларускіх акцёраў атрымала захопленыя водгукі прэсы. Так, французская газета Vaucluse і інтэрнэт-партал ledauphine.com, якія інфармавалі пра фестываль, назвалі спектакль "Гэта ўсё яна" "*самародкам сярод пастановак і акцёрскіх работ фестывалю*". Кажучы пра ігру акцёраў, французы таксама не скупіліся на пахвальныя эпітэты: *"Ад таленту* ***Людмілы Сідаркевіч*** *і* ***Дзмітрыя Давідовіча*** *захоплівае дух. Глыбока ўзрушваюць энергія і сапраўдныя эмоцыі акцёраў, якія яны перадаюць у залу. Падрыхтуйцеся атрымаць удар у самае сэрца ад гэтай незабыўнай п'есы"*.

Марына ВІШНЕЎСКАЯ.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 7 АВГУСТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.40 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.25 «Зона Х».
09.10 «Главный эфир».
10.20 «Кулинарная дипломатия».
11.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 20.00 «Ветреная женщина». Сериал.
12.10 «Байки Митяя». Сериал.
13.15, 15.25 «Сила любви». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
17.40 «Семейный очаг». Сериал.
19.20 «Арена».
21.00 «Панорама».
21.45 «След». Сериал.
00.00 «День спорта».
00.10 «Розыск-2». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 18.35, 22.40 «Тэлебарометр».
09.30 «Копейка в копейку».
10.05 «Кислый comment».
10.15 «Двое: я и моя тень». Х/ф.
12.10 «Мир наизнанку».
13.00 «Репортер».
13.45 «Счастливы вместе-5». Сериал.
14.45 «Когда мы дома».
15.45 «Икона стиля».
17.00 «Монстры против пришельцев». Мультфильм.
19.15 «Суперлото».
20.10 «Свадьба вслепую».
21.20, 22.05 «Верните мне красоту».
22.00 «Кено».
22.45 «Район №9». Х/ф.

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35, 12.20 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 20.15 «Калейдаскоп».
08.20, 12.15, 15.50, 20.30, 23.15 «Гэты дзень».
08.25 «Майстры і куміры».
09.20, 15.55 «Даруй». М/ф.
10.40 «Навукаманія».
11.10 «Славянскі базар у Віцебску – 2003».
12.50 «Наперад у мінулае».
13.15 «Нацыянальны хіт-парад».
14.10 «Афрыканец». М/ф.
17.15, 21.05 «Вызваленне».
17.45, 21.30 «Час кіно».
17.50, 21.35 «Усходні калідор». М/ф.
19.30 «Тэатр у дэталях».
20.00 «Справа жыцця».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

08.00 Плавание. Этап Кубка мира.
09.50 Художественная гимнастика. Challenge cup. Гала-представление. Минск.
10.55 Футбол. Чемпионат Беларуси. ФК «Минск»–БАТЭ.
12.50 Футбол. Товарищеский матч. «Тоттенхэм»–«Ювентус».
14.45 «На пути к чемпионату мира – 2018».
15.15 «Пит-стоп».
15.45 Смешанные единоборства. UFC.
18.20 Футбол. Чемпионат Беларуси. ФК «Гомель»–«Шахтер». Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
20.20 «Спорт-центр».
20.30 Легкая атлетика. Чемпионат мира. Вечерняя сессия. Прямая трансляция.
00.15 «Время футбола».

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 07.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Контуры».
10.00 «Жить здорово!»
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10, 23.55 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/женское».
14.15, 16.20 «Время покажет».
16.55 «На самом деле».
18.20 «Контрольная закупка».
18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
19.00 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Королева игры». Сериал.
23.00 «Лондонград». Сериал.
00.45 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
10.55 «Погода на неделю».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «Везучая». Х/ф.
13.35 «Наше дело».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «По горячим следам». Сериал.
19.15, 20.40 «Срочно в номер. На службе закона». Сериал.
22.00, 23.10 «Московская борзая». Сериал.
00.35 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Деловое утро НТВ».
07.10, 08.05 «Вернуть на доследование». Сериал.
08.50 «За гранью».
09.05, 10.20 «Возвращение Мухтара». Сериал.
11.20, 14.05 «Москва. Три вокзала». Сериал.
13.30, 18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
16.30 «Литейный». Сериал.
19.40 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.
23.05 «ЧП.by».
23.25 «Попытка к бегству». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30 «Неделя».
09.25, 17.35 «Званый ужин».
10.20 «Дорогая передача».
10.40 «Большой завтрак».
11.20 «Всем по котику».
11.50, 23.55 «Туристы». Сериал.
13.50 «Покушение». Сериал.
15.20 Концерт Михаила Задорнова.
15.55 «Большой город».
16.50 «Солдаты. И офицеры». Сериал.
18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Военная тайна».
23.05 «Тайны Чапман».
01.30 «Соль».

Мир

06.25 «Маша и медведь». Мультфильм.
06.45 «Мой лучший друг».
07.15 «Приключения Али-Бабы и сорока разбойников». Х/ф.
10.00, 13.15 «Департамент». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
14.25 «Другой мир».
15.00 «Домработница». Сериал.
16.15, 17.10, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20 «Оса». Сериал.
23.10 «Острова». Х/ф.
01.10 «Школа выживания от одинокой женщины с тремя детьми в условиях кризиса». Сериал.
05.40 Мультфильмы.

Россия Культура

07.00 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.40 «Наблюдатель».
11.15 «Кража». Х/ф.
13.40, 23.45 «Антитеза Питирима Сорокина».
14.20 «Великие имена Большого театра».
15.10 «Время для размышлений». Х/ф.
16.15 «Евгения Ханаева. Под звуки нестареющего вальса».
17.00 «Будни и праздники Серафимы Глюкиной». Х/ф.
18.15, 02.40 «Мировые сокровища».
18.30 «Волею судьбы. Евгений Чазов».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Искусственный отбор».
20.30 «Ступени цивилизации».
21.25 «Толстые».
21.55 «Коломбо». Сериал.
00.25 «Кто поедет в Трускавец». Х/ф.

Белсат

07.00, 21.00, 02.05 «Аб'ектыў».
07.15 «Над Нёманам».
07.30 «Беларусы ў Польшчы».
07.45 «Побач з намі».
08.05, 14.05, 19.10 «Аўтастопам па Беларусі».
08.25, 16.45 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
08.35, 18.20 «Невядомая Беларусь»: «Міхаіл Жызнеўскі. Воін святла». Д/ф.
09.10 «Невядомая Беларусь»: «Час кніганошаў». Д/ф.
09.55, 23.15 «Голам Фоў». М/ф.
11.30, 18.50 «Мова нанова»: «Якуб Колас».
11.50 «Таямніца крэпасці шыфраў». Серыял.
12.35 «Пячора забытых сноў». Д/ф.
14.25 «Кузены». М/ф.
16.00 «Час гонару. Паўстанне». Серыял.
16.55 «Візіт». Д/ф.
19.30 «Сведкі»: «Мартыралог».
19.40 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Драўляны Гомель. Занядбаная прыгажосць».
20.00, 01.10 «Студыя «Белсат».
21.25 «Каралева Бона». Серыял.
22.25 «Людзі з мячыкамі». М/ф.
00.50 «Размовы эксперта».

ВТОРНИК, 8 АВГУСТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.20 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.45 «Зона Х».
09.10, 10.05, 22.00 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00 «Детский доктор».
11.40, 12.10, 20.00 «Ветреная женщина». Сериал.
13.05 «Племяшка». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.45, 16.05 «Спасите нашу семью».
17.35 «Семейный очаг». Сериал.
19.20, 00.00 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Специальный репортаж».
00.35 «День спорта».
00.50 «Розыск-2». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 22.05 «Тэлебарометр».
09.05, 19.40 «Жемчужина дворца». Сериал.
10.15 «О еде».
10.50, 16.05 «Последний из Магикян». Сериал.
11.55, 22.10 «Битва экстрасенсов. 13-й сезон».
14.05, 20.55 «Барышня-крестьянка».
15.20 «Пин_код».
17.10 «Папа попал».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «Кено».
00.10 «Онлайн. Вне сети».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35, 12.20 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 20.15 «Калейдаскоп».
08.20, 12.15, 15.35, 20.30, 22.45 «Гэты дзень».
08.25, 18.35 «Кураж». Серыял.
09.20, 15.40 «Апладысменты, апладысменты…». М/ф.
10.35 «Струны прасторы і часу».
11.00 «Музеі Беларусі».
11.30 «Выйсце ёсць».
12.50 «Казка пра Зорнага хлопчыка». М/ф.
15.00 Мультфільмы.
16.55, 21.05 «Вызваленне».
17.20, 21.30 «Вертыкаль». М/ф.
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.00 «Белавежская пушча».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

08.00, 23.55 Легкая атлетика. Чемпионат мира. Вечерняя сессия.
10.20 Плавание. Этап Кубка мира.
11.25 «Технология скорости». Д/ф.
12.45, 18.00 Теннис. Турнир WTA. Торонто.
14.50 Футбол. Чемпионат Беларуси. ФК «Гомель»–«Шахтер».
16.45 «Время футбола».
17.30 «Спорт-кадр».
21.20 Легкая атлетика. Чемпионат мира. Вечерняя сессия. Прямая трансляция.
21.45 Футбол. Суперкубок УЕФА. «Реал»–«Манчестер Юнайтед». Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
23.45 «Спорт-центр».

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 07.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.20 «Смак».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10, 23.55 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/Женское».
14.15, 16.20 «Время покажет».
16.55 «На самом деле».
18.20 «Контрольная закупка».
18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
19.00 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Королева игры». Сериал.
23.00 «Лондонград». Сериал.
00.45 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «60 минут».
13.00 «Комната смеха».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Точки опоры». Сериал.
19.15, 20.40 «Срочно в номер. На службе закона». Сериал.
21.40 «Простые вопросы».
22.00, 23.10 «Московская борзая». Сериал.
00.35 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Деловое утро НТВ».
07.10, 08.05 «Вернуть на доследование». Сериал.
08.50, 23.05 «ЧП.by».
09.10, 10.20 «Возвращение Мухтара». Сериал.
11.20, 14.05 «Москва. Три вокзала». Сериал.
13.30, 18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
16.30 «Литейный». Сериал.
19.40 «Морские дьяволы». Сериал.
23.25 «Попытка к бегству». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.25 «Тайны Чапман».
09.25 «Дорогая передача».
09.35, 17.35 «Званый ужин».
10.40, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
11.30 «Всем по котику».
11.50, 00.15 «Туристы». Сериал.
13.50 «Покушение». Сериал.
15.20 «Ремонт по-честному».
16.00 «Центральный регион».
16.50 «Солдаты. И офицеры». Сериал.
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Территория заблуждений».
22.00 «Смотреть всем!».
23.05 «Автопанорама».
01.50 «Загадки человечества».

Мир

06.00 «Маша и медведь». Мультфильм.
06.45 «Мой лучший друг».
07.15, 19.20 «Оса». Сериал.
09.40 «Любимые актеры».
10.10, 13.15 «Департамент». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
14.25 «Другой мир».
15.00 «Домработница». Сериал.
16.15, 17.10, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
23.10 «Психопатка». Х/ф».
01.20 «Школа выживания от одинокой женщины с тремя детьми в условиях кризиса». Сериал.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 21.55 «Коломбо». Сериал.
12.50, 19.45 «Искусственный отбор».
13.30, 23.45 «Леонид Канторович».
14.15 «Великие имена Большого театра».
15.10, 21.25 «Толстые».
15.40 «Древние сокровища Мьянмы».
16.30 «Пряничный домик».
17.00 «Будни и праздники Серафимы Глюкиной». Х/ф.
18.15 «Мировые сокровища».
18.35 «Видеть свет». 90 лет со дня рождения С.Федорова.
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
20.30 «Ступени цивилизации».
00.30 «Картина». Сериал.
01.50 «Елена Блаватская».

Белсат

07.00, 12.30, 20.00, 01.05 «Студыя «Белсат».
08.00, 13.30, 21.00, 01.35 «Аб'ектыў».
08.25, 13.55 «Размовы эксперта».
08.45, 18.10 «Невядомая Беларусь»: «Глыбоцкая змова». Д/ф.
09.25 «Невядомая Беларусь»: «Зямля». Д/ф.
10.00 «Без права на жыццё». Рэпартаж.
10.15 «Каралева Бона». Серыял.
11.10, 18.55 «Мова нанова»: «Якуб Колас».
11.35, 17.20 «Людзі з мячыкамі». М/ф.
14.10, 16.45 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
14.25 «Голам Фоў». М/ф.
16.00 «Час гонару». Серыял.
16.55 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
19.15 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак.серыял.
19.40 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Слуцк – горад драгавічоў».
21.25 «Ратаўнікі». Серыял.
22.10 «Сага старадаўняй пушчы». Дак.серыял.
23.05 «Дэкалог, дзевяць». М/ф.
00.05 «Два на два».

СРЕДА, 9 АВГУСТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.20 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.45 «Зона Х».
09.10, 10.05, 22.00 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00 «Детский доктор».
11.40, 12.10, 20.00 «Ветреная женщина». Сериал.
13.05 «Племяшка». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.45, 16.05 «Спасите нашу семью».
17.35 «Семейный очаг». Сериал.
19.20, 00.00 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Актуальное интервью».
00.35 «День спорта».
00.50 «Розыск-2». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 22.05 «Тэлебарометр».
09.05, 19.45 «Жемчужина дворца». Сериал.
10.10 «О еде».
10.45, 16.05 «Последний из Магикян». Сериал.
11.55, 22.10 «Битва экстрасенсов. 13-й сезон».
14.10, 20.55 «Барышня-крестьянка».
15.20 «Пин_код».
17.10 «Папа попал».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
00.10 «Онлайн. Вне сети».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35, 12.20 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 20.15 «Калейдаскоп».
08.20, 12.15, 15.30, 20.30, 23.00 «Гэты дзень».
08.25, 18.55 «Кураж». Серыял.
09.15, 15.35 «Балтыйскае неба». М/ф.
10.40 «Святло далёкай зоркі».
11.10 «Наперад у мінулае».
11.35 «Выйсце ёсць».
12.50 «Па сакрэту ўсяму свету». М/ф.
14.50 Мультфільмы.
17.00, 21.05 «Вызваленне».
17.25, 21.30 «Загад: агонь не адкрываць». Серыял.
19.50 «Размаўляем па-беларуску».
20.40 «Калыханка.

Беларусь 5

08.00 Легкая атлетика. Чемпионат мира. Вечерняя сессия.
10.05 «Спорт-кадр».
10.35 «Скорость как предчувствие». Д/ф.
11.15 «Козел про футбол».
11.35 Футбол. Суперкубок УЕФА. «Реал»–«Манчестер Юнайтед».
13.25 Теннис. Турнир WTA. Торонто.
17.05 «Время футбола».
17.50 «Спорт-центр».
18.00 Теннис. Турнир WTA. Торонто. Прямая трансляция.
18.55 Баскетбол. Квалификация к чемпионату мира – 2019. Мужчины. Беларусь–Португалия. Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
20.40 Легкая атлетика. Чемпионат мира. Вечерняя сессия. Прямая трансляция.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 07.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.20 «Смак».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10, 23.55 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/женское».
14.15, 16.20 «Время покажет».
16.55 «На самом деле».
18.20 «Контрольная закупка».
18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
19.00 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Королева игры». Сериал.
23.00 «Лондонград». Сериал.
00.45 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «Простые вопросы».
12.00 «60 минут».
13.20 «Комната смеха».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Точки опоры». Сериал.
19.15, 20.40 «Срочно в номер. На службе закона». Сериал.
22.00, 23.10 «Московская борзая». Сериал.
23.50 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Деловое утро НТВ».
07.10, 08.05 «Вернуть на доследование». Сериал.
08.50, 23.05 «ЧП.by».
09.10, 10.20 «Возвращение Мухтара». Сериал.
11.20, 14.05 «Москва. Три вокзала». Сериал.
13.30, 18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
16.30 «Литейный». Сериал.
19.40 «Морские дьяволы». Сериал.
23.25 «Попытка к бегству». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.05 «Тайны Чапман».
09.20 «Дорогая передача».
09.35, 17.35 «Званый ужин».
10.40, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
11.30 «Всем по котику».
11.50, 23.55 «Туристы». Сериал.
13.50 «Территория заблуждений».
15.35 «Водить по-русски».
16.05 «Автопанорама».
16.50 «Солдаты. И офицеры». Сериал.
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Секретные территории».
22.00 «Смотреть всем!».
01.25 «Навечно рожденные». Док.проект.

Мир

06.00 «Маша и медведь». Мультфильм.
06.45 «Мой лучший друг».
07.15, 19.20 «Оса». Сериал.
10.20 «Любимые актеры».
10.45, 13.15 «Как три мушкетера». Х/ф.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.55 «Другой мир».
15.00 «Домработница». Сериал.
16.15, 17.10, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
23.10 «Перелетные пташки». Х/ф.
01.10 «Школа выживания от одинокой женщины с тремя детьми в условиях кризиса». Сериал.
05.25 Мультфильмы.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 21.55 «Коломбо». Сериал.
12.50, 19.45 «Искусственный отбор».
13.30 «За науку отвечает Келдыш!».
14.15 «Великие имена Большого театра».
15.10, 21.25 «Толстые».
15.40 «Древние сокровища Мьянмы».
16.30 «Пряничный домик».
17.00, 00.30 «Картина». Сериал.
18.20 «Мировые сокровища».
18.35 «Острова». К 75-летию Юрия Шиллера.
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
20.30 «Ступени цивилизации».
23.45 «Николай Федоренко. Человек, который знал…».

Белсат

07.00, 12.30, 20.00, 01.25 «Студыя «Белсат».
08.00, 13.25, 21.00, 02.20 «Аб'ектыў».
08.25, 13.50 «Два на два».
09.00, 18.20 «Невядомая Беларусь»: «Няскораная». Д/ф.
09.35 «Рабінзоны Мантсінсаары».
10.30 «Ратаўнікі». Серыял.
11.15, 18.55 «Мова нанова»: «Беларуская лацінка».
11.35, 17.25 «Сага старадаўняй пушчы». Дак.серыял.
14.25, 16.50 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
14.35 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак.серыял.
15.00 «Дэкалог, дзевяць». М/ф.
16.00 «Час гонару». Серыял.
17.00 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
19.15 «Эксперт».
19.40 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Старажытны Навагрудак. Горад славянаў і балтаў».
21.25 «Прыстань». Серыял.
22.10 «Бывайце, таварышы!». Дак.серыял.
23.00 «Клубнічнае віно». М/ф.
00.50 «Людскія справы»: «Вынаходніцтвы ў Беларусі: няма сістэмы».

ЧЕТВЕРГ, 10 АВГУСТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.15 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.45 «Зона Х».
09.10, 10.05, 22.00 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00 «Детский доктор».
11.40, 12.10, 20.00 «Ветреная женщина». Сериал.
13.05 «Средство от разлуки». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.45, 16.05 «Спасите нашу семью».
17.35 «Семейный очаг». Сериал.
19.20, 00.00 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Специальный репортаж».
00.35 «День спорта».
00.45 «Розыск-2». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 22.10 «Тэлебарометр».
09.05, 19.45 «Жемчужина дворца». Сериал.
10.15 «О еде».
10.50, 16.05 «Последний из Магикян». Сериал.
12.00, 22.15 «Битва экстрасенсов. 13-й сезон».
14.10, 20.55 «Барышня-крестьянка».
15.20 «Пин_код».
17.15 «Папа попал».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
00.10 «Онлайн. Вне сети».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35, 12.20 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 20.15 «Калейдаскоп».
08.20, 12.15, 15.35, 20.30, 22.55 «Гэты дзень».
08.25, 18.50 «Кураж». Серыял.
09.20, 15.40 «Балтыйскае неба». М/ф.
10.40 «Святло далёкай зоркі».
11.05 «Наперад у мінулае».
11.30 «Выйсце ёсць».
12.50 «Незвычайныя прыгоды Дзяніса Караблёва». М/ф.
15.00 Мультфільмы.
17.00, 21.05 «Вызваленне».
17.25, 21.30 «Загад: перайсці граніцу». М/ф.
19.50 «Размаўляем па-беларуску».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

08.00 Легкая атлетика. Чемпионат мира. Вечерняя сессия.
10.50 «Жажда скорости». Д/ф.
11.45 Баскетбол. Квалификация к чемпионату мира – 2019. Мужчины. Беларусь–Португалия.
13.30 Теннис. Турнир WTA. Торонто.
15.35 Смешанные единоборства.
18.10 Хоккей. Кубок Руслана Салея. Первый этап. «Шахтер» (Солигорск) – «Динамо» (Молодечно). Прямая трансляция (в перерывах – «Спорт-центр»).
20.20 «Спорт-центр».
20.30 Легкая атлетика. Чемпионат мира. Вечерняя сессия. Прямая трансляция.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 07.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.15 «Смак».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10, 23.55 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/Женское».
14.15, 16.20 «Время покажет».
16.55 «На самом деле».
18.20 «Контрольная закупка».
18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
19.00 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Королева игры». Сериал.
23.00 «Лондонград». Сериал.
00.45 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «60 минут».
13.00 «Комната смеха».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Точки опоры». Сериал.
19.15, 20.40 «Срочно в номер. На службе закона». Сериал.
21.40 «Простые вопросы».
22.00, 23.10 «Московская борзая». Сериал.
23.50 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Деловое утро НТВ».
07.10, 08.05 «Вернуть на доследование». Сериал.
08.50, 23.05 «ЧП.by».
09.10, 10.20 «Возвращение Мухтара». Сериал.
11.20, 14.05 «Москва. Три вокзала». Сериал.
13.30, 18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
16.30 «Литейный». Сериал.
19.40 «Морские дьяволы». Сериал.
23.25 «Попытка к бегству». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.25 «Тайны Чапман».
09.25 «Дорогая передача».
09.35, 17.35 «Званый ужин».
10.40, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
11.30 «Дальние родственники».
11.50, 00.15 «Туристы». Сериал.
13.50 «Секретные территории».
15.30 «Водить по-русски».
15.55 «Минск и минчане».
16.50 «Солдаты. И офицеры». Сериал.
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Странное дело».
22.00 «Смотреть всем!».
23.05 «Автопанорама».
01.50 «Заложники Вселенной». Док.проект.

Мир

06.00 «Маша и медведь». Мультфильм.
06.45 «Мой лучший друг».
07.15, 19.20 «Оса». Сериал.
10.20 «Любимые актеры».
10.45, 13.15 «Танцуй, танцуй». Х/ф.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.55 «Другой мир».
15.00 «Домработница». Сериал.
16.15, 17.10, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
23.10 «Невеста моего друга». Х/ф.
01.10 «Школа выживания от одинокой женщины с тремя детьми в условиях кризиса». Сериал.
05.30 Мультфильмы.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 21.55 «Коломбо». Сериал.
12.50, 19.45 «Искусственный отбор».
13.30 «Николай Федоренко. Человек, который знал…».
14.15 «Великие имена Большого театра».
15.10, 21.25 «Толстые».
15.40 «Загадка острова Пасхи».
16.30 «Пряничный домик».
17.00, 00.30 «Картина». Сериал.
18.25 «Гармонисты». К 75-летию Ю.Шиллера.
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
20.30 «Ступени цивилизации».
21.20 «Роберт Фолком Скотт».
23.45 «Билет в Большой».
01.50 «Талейран».

Белсат

07.00, 12.00, 20.00, 00.25 «Студыя «Белсат».
08.00, 13.00, 21.00, 01.25 «Аб'ектыў».
08.25, 13.25 «Людскія справы»: «Вынаходніцтвы ў Беларусі: няма сістэмы».
09.00, 18.20 «Невядомая Беларусь»: «Няскораная». Д/ф.
09.35 «Невядомая Беларусь»: «Сабачая будка». Д/ф.
10.00 «Прыстань». Серыял.
10.45, 18.50 «Мова нанова»: «Калекцыяніраванне».
11.05, 17.25 «Бывайце, таварышы!». Дак.серыял.
14.00 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
14.10 «Клубнічнае віно». М/ф.
16.00 «Час гонару». Серыял.
16.55 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
19.15 «Прыват»: «Зоркі «YouTube».
19.35 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Мірскі замак. Забава магната».
21.25 «Парадокс». Серыял.
22.10 «Каханне і секс у Кітаі». Д/ф.
23.10 «Белая візітоўка». Серыял.
00.05 «Маю права».

ПЯТНИЦА, 11 АВГУСТА

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 01.30 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.20 «Зона Х».
09.10, 10.05 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00 «Детский доктор».
11.40, 12.10, 20.00 «Ветреная женщина». Сериал.
13.05, 22.00 «Средство от разлуки». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.45, 16.05 «Спасите нашу семью».
17.35 «Семейный очаг». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.45 «Наши».
01.45 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 22.15 «Тэлебарометр».
09.05, 19.50 «Жемчужина дворца». Сериал.
10.15 «О еде».
10.50, 16.05 «Последний из Магикян». Сериал.
12.00, 22.20 «Битва экстрасенсов. 13-й сезон».
14.10, 21.05 «Барышня-крестьянка».
15.20 «Пин_код».
17.10 «Папа попал».
22.05 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
00.15 «Онлайн. Вне сети».

Беларусь 3
07.00 «Дабраранак».
07.35, 12.20 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 20.15 «Калейдаскоп».
08.20, 12.15, 15.30, 20.30, 22.55 «Гэты дзень».
08.25, 18.50 «Кураж». Серыял.
09.15, 15.35 «Заўтра была вайна». М/ф.
10.40 «Святло далёкай зоркі».
11.10 «Сіла веры».
11.35 «Выйсце ёсць».
12.50 «Ціхія троечнікі». М/ф.
15.00 «Брыдкае качаня». Мультфільм.
15.20 «Знаходка». Мультфільм.
17.00, 21.05 «Вызваленне».
17.25, 21.30 «Час кіно».
17.35, 21.35 «У небе «начныя ведзьмы». М/ф.
19.45 «Размаўляем па-беларуску».
20.40 «Калыханка».
23.00 «Без памяці закаханы». М/ф.

Беларусь 5
08.00, 12.00, 21.00, 23.45 Легкая атлетика.
10.05 Хоккей. Кубок Руслана Салея.
15.00 Теннис. Турнир WTA. Торонто.
16.40 Пляжный футбол. Евролига. Беларусь–Польша. Прямая трансляция.
17.50 «Мир английской премьер-лиги».
18.20 «Пит-стоп».
18.50 Футбол. Чемпионат Беларуси. БАТЭ (Борисов) – «Динамо» (Брест). Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
20.50 «Спорт-центр».
21.45 Футбол. Чемпионат Англии. 1-й тур. «Арсенал»–«Лестер». Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 07.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.15 «Смак».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/Женское».
14.15 «Время покажет».
16.20 «За спичками». Х/ф.
18.20 «Контрольная закупка».
18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
19.00 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.05 «Жара». Международный музыкальный фестиваль.
23.10 «Пока мы живы». Х/ф.
00.55 «Ночные новости».
01.10 «Семь стариков и одна девушка». Х/ф.

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «Простые вопросы».
12.00 «60 минут».
13.20 «Комната смеха».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Точки опоры». Сериал.
19.15, 20.40 «Срочно в номер. На службе закона». Сериал.
22.00, 23.10 «Юморина».
00.10 «Работа над ошибками». Х/ф.

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Деловое утро НТВ».
07.10, 08.05 «Воскресенье в женской бане». Сериал.
08.50, 23.05 «ЧП.by».
09.10, 10.20 «Возвращение Мухтара». Сериал.
11.20, 14.05 «Москва. Три вокзала». Сериал.
13.30, 18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
16.30 «Литейный». Сериал.
19.40, 23.25 «Морские дьяволы». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.05 «Тайны Чапман».
09.20 «Дорогая передача».
09.35, 17.35 «Званый ужин».
10.40, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
11.30 «Дальние родственники».
11.50, 00.00 «Туристы». Сериал.
13.50 «Странное дело».
15.35 «Водить по-русски».
16.10 «Автопанорама».
16.50 «Добро пожаловаться».
17.10 «Всем по котику».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Морской бой: последний рубеж». Док.проект.
21.50 «Смотреть всем!».
01.35 «Засекреченные списки. Где наступит конец света: 7 самых гиблых мест». Док.проект.

Мир
06.00 «Маша и медведь». Мультфильм.
06.45 «Мой лучший друг».
07.15 «Оса». Сериал.
10.20 «Любимые актеры».
10.45, 13.15 «Любимый Раджа». Х/ф.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.55 «Другой мир».
15.00 «Домработница». Сериал.
16.15 «Секретные материалы».
17.15, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20 «Дети Дон-Кихота». Х/ф.
20.55 «Любимая женщина механика Гаврилова». Х/ф.
22.25 «Авторадио» 20 лет. Лучшее». Концерт.
00.10 «Звезда в подарок».
00.45 «Невеста моего друга». Х/ф.
02.35 «Танцуй, танцуй». Х/ф.
04.45 Мультфильмы.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.00 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15 «Коломбо». Сериал.
12.50 «Искусственный отбор».
13.30 «Диалоги вне времени». К 85-летию С.Слонимского.
14.15 «Великие имена Большого театра».
15.10 «Толстые».
15.40 «Ним – французский Рим».
16.30 «Пряничный домик».
17.00 «Картина». Сериал.
18.20, 22.45 «Мировые сокровища».
18.35 «Билет в Большой».
19.15 «Не квартира – музей». «Мемориальная мастерская М.Аникушина».
19.45 «Смехоностальгия».
20.15 «Искатели».
21.00 «Большая опера – 2016».
23.15 «Смерть под парусом». Х/ф.
01.30 Мультфильмы для взрослых.

Белсат
07.00, 12.15, 20.00, 01.25 «Студыя «Белсат».
08.00, 13.15, 21.00, 02.20 «Аб'ектыў».
08.25, 13.40 «Маю права».
08.45, 17.55 «Невядомая Беларусь»: «Эпоха Барадуліна». Д/ф.
09.40 «Рок назаўжды». Д/ф.
10.10 «Парадокс». Серыял.
10.55, 18.45 «Мова нанова»: «Выцінанка».
11.20, 16.55 «Каханне і секс у Кітаі». Д/ф.
14.05, 16.45 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
14.15 «Бландзінка». Серыял.
15.00 «Белая візітоўка». Серыял.
16.00 «Час гонару». Серыял.
19.10 «Друя». Рэпартаж.
19.25 «Побач з намі».
19.40 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Бітва пад Лоевам у 1649 г. Параза ці перамога Беларусі?».
21.25 «Прыкід». Д/ф.
22.50 «Табу». М/ф.
00.40 «Кожны з нас».

СУББОТА, 12 АВГУСТА

Беларусь 1
06.15 «Існасць».
06.40 «Свадьбы не будет». Х/ф.
08.20 «Кулинарная дипломатия».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Здоровье».
10.00 «Дача».
10.35 «Большой селфи-тур».
11.10 «50 рецептов первого».
12.10 «Байки Митяя». Сериал.
13.15, 15.45 «Слабая женщина». Сериал.
15.15 «Краіна».
17.25 «Все вернется». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.40 «Любка». Х/ф.
00.50 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Друзья ангелов». Мультфильм.
07.45 «Принц-медведь». Х/ф.
08.45, 22.05 «Тэлебарометр».
08.50 «Счастливы вместе-5». Сериал.
09.55, 19.25 «Папа попал».
12.30 «Мир наизнанку».
13.20 «В гости к Робинсонам». Мультфильм.
14.55 «Копейка в копейку».
15.35 «Свадьба вслепую».
16.45 «Стильная штучка». Х/ф.
18.40 «Репортер».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
22.10 «Верните мне красоту».
23.25 «Звездные войны: эпизод VII – пробуждение силы». Х/ф.

Беларусь 3
07.35 «Сіла веры».
08.00, 12.25, 20.15 «Калейдаскоп».
08.15, 12.40, 20.30 «Гэты дзень».
08.20 «Беларуская кухня».
08.50 «Звезда пленительного счастья». М/ф.
11.30 «Размаўляем па-беларуску».
11.55 «Навукаманія».
12.45 «Фантамас». М/ф.
14.25 «Тэатр у дэталях».
14.50 Вечары Вялікага тэатра ў замку Радзівілаў.
16.25 «Чатыры танкісты і сабака». Серыял.
18.10 «Апошні дзень».
18.45 «На шляху ў Берлін». М/ф.
20.40 «Калыханка».
21.05 «Закаханы па ўласным жаданні». М/ф.
22.30 «Час кіно».
22.35 «Парыжскія таямніцы». М/ф.

Беларусь 5
08.00 Плавание. Этап Кубка мира.
10.05 Футбол. Чемпионат Беларуси.
12.00, 21.55 Легкая атлетика.
14.25 Футбол. Чемпионат Англии. 1-й тур. «Уотфорд»–«Ливерпуль». Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
16.30 «Спорт-центр».
16.40 Пляжный футбол. Евролига. Прямая трансляция.
17.45 Хоккей. Кубок Руслана Салея. Прямая трансляция (в перерывах – «Спорт-центр»).
19.55 Футбол. Чемпионат Беларуси. «Крумкачы» (Минск) – «Днепр» (Могилев). Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
23.55 Теннис. Турнир WTA. Торонто.

ОНТ
07.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
07.05 «Лондонград». Сериал.
09.05 «Смешарики. Новые приключения».
09.20 «Здоровье».
10.30 «Смак».
11.10 «Идеальный ремонт».
12.10 «Муслим Магомаев. Нет солнца без тебя...».
13.20 «Удача в придачу!» с «Евроопт».
14.25 «Спортлото-82». Х/ф.
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.20 «Наедине со всеми».
17.10 «Невероятные приключения итальянцев в России». Х/ф.
19.00 «Кто хочет стать миллионером?».
21.05 «Удача в придачу!». Дневник.
21.10 «Сегодня вечером».
22.40 «КВН». Премьер-лига.
00.10 «Три мушкетера». Сериал.

РТР-Беларусь
07.00 «Семейный детектив». Сериал.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.30 «Живые истории».
12.20 «Пятеро на одного».
13.10 «Наше дело».
13.25 «Комната смеха».
14.30 «Юмор! Юмор! Юмор!!!».
16.30 «Непутевая невестка». Х/ф.
19.55 «Погода на неделю».
20.45 «Танковый биатлон».
22.15 «Буду жить!». Х/ф.

НТВ-Беларусь
06.00 «Астропрогноз».
06.05 «Ты супер!».
08.00, 10.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
08.20 «Врачебные тайны плюс».
08.50 «Красота по-русски».
09.45 «ЧП.by».
10.20 «Главная дорога».
10.55 «Еда живая и мертвая».
11.55 «Квартирный вопрос».
13.00 «Поедем, поедим!».
13.20 «Удача в придачу!».
14.20 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
16.20 «Следствие вели...».
17.10 «Секрет на миллион».
19.25 «Морские дьяволы». Сериал.
22.45 «Однажды...».
23.30 «Экстрасенсы против детективов».

СТВ
06.00 «Солдаты. И офицеры». Сериал.
07.40 «Тайны Чапман».
08.30 «Самые шокирующие гипотезы».
09.25 «Ремонт по-честному».
10.05 «Самая полезная программа».
11.00 «Минск и минчане».
11.30 «Морской бой: последний рубеж». Док.проект.
13.05 «Водить по-русски».
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.45, 00.55 «Где находится нофелет?». Х/ф.
15.10 Концерт Михаила Задорнова.
15.55 «Большой город».
16.40 «Тайны нашей планеты».
17.35 «Государственная граница». Сериал.
20.00 «СТВ-спорт».
20.10 «Засекреченные списки. Знаки Катастроф. Предупреждение свыше». Док.проект.
21.45 «Зачем тебе алиби?». Сериал.

Мир
06.00 «Любимый Раджа». Х/ф.
08.25 «Маша и медведь». Мультфильм.
09.00 «Ой, мамочки!».
09.30, 10.15 «Гостья из будущего». Сериал.
10.00, 16.00 «Новости».
16.15 «Вы заказывали убийство». Сериал.
23.35 «Немой». Сериал.
03.05 «Дети Дон-Кихота». Х/ф.
04.15 Мультфильмы.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00 «Обыкновенный концерт».
10.35, 00.25 «Неповторимая весна». Х/ф.
12.05 «Александр Столпер».
12.50 «Оркестр будущего».
13.30 «Заповедные леса Амазонии».
14.20 «Рождение нации». Х/ф.
16.00, 01.55 «По следам тайны».
16.50 «Кто там...».
17.15 «С вечера до полудня». Х/ф.
19.30 «Романтика романса».
20.25 «Линия жизни».
21.30 «Последний шанс Харви». Х/ф.
23.05 «Рождение легенды». Государственный камерный оркестр джазовой музыки имени О.Лундстрема.
02.40 «Мировые сокровища».

Белсат
07.00 «Студыя «Белсат».
08.00, 21.00, 00.45 «Аб'ектыў».
08.25 «Экспедыцыя прафесара Губкі». Мультсерыял.
08.35 «Маўрыцы і Гаўранэк». Мультсерыял.
08.45 «Тры шалёныя нулі». Серыял.
09.15 «Вандроўкі па Гродзеншчыне».
09.20 «Мова нанова»: «Пошта».
09.45 «Прыват»: «Зоркі YouTube».
10.10 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Бітва пад Лоевам у 1649 г. Параза ці перамога Беларусі?».
10.25 «Кожны з нас»: «Войны суседзяў».
11.10, 16.45 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
11.25 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
11.50 «Басанож па свеце».
12.15 «Сведкі»: «Мартыралог».
12.30 «Невядомая Беларусь»: «Эпоха Барадуліна». Д/ф.
13.20 «Невядомая Беларусь»: «Шчаслівыя людзі». Д/ф.
13.50 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак.серыял.
14.20, 23.20 «Прыкід». Д/ф.
15.40 «Друя». Рэпартаж.
16.00 «Час гонару». Серыял.
16.55 «Табу». М/ф.
18.45 «Над Нёмнам».
19.05 «Свабоду Асіі Бібі». Д/ф.
20.35 «Аўтастопам па Беларусі».
21.15 Belsat Music LIVE.
21.40 «Расійская дыскатэка». М/ф.
01.00 «Дэкалог, дзесяць». М/ф.
01.55 «Зоры не спяць».

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 13 АВГУСТА

Беларусь 1
07.10, 15.30 «Кровь с молоком». Х/ф.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.45 «Коробка передач».
10.25 «Народное утро».
11.00 «50 рецептов первого».
12.10 «Новости. Центральный регион».
12.35 «Свадьбы не будет». Х/ф.
14.15 «Вокруг планеты».
15.15 «Твой город».
17.20 «Печали-радости Надежды». Сериал.
20.35 «Навіны надвор'я».
21.00 «Главный эфир».
22.10 «Слабая женщина». Сериал.

Беларусь 2
07.05 «Друзья ангелов». Мультфильм.
07.50 «Белоснежка». Х/ф.
08.50, 19.00, 22.05 «Тэлебарометр».
08.55 «Когда мы дома».
10.05, 19.35 «Папа попал».
12.45 «Икона стиля».
14.30 «Стильная штучка». Х/ф.
16.20 «Два рубля».
16.40 «Звездные войны: эпизод VII – пробуждение силы». Х/ф.
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
22.10 «Иллюзия полета». Х/ф.
23.55 «Онлайн. Вне сети».

Беларусь 3
07.35 «Музеі Беларусі».
08.00, 12.20, 20.15 «Калейдаскоп».
08.15, 12.35, 20.30, 22.25 «Гэты дзень».
08.20 «Беларуская кухня».
08.50 «Фантамас». М/ф.
10.30 «Наперад у мінулае».
11.00 «Нацыянальны хіт-парад».
11.55 Мультфільмы.
12.40 «Без памяці закаханы». М/ф.
14.20 «Solo». Канцэрт Аксаны Волкавай.
15.30 «Звезда пленительного счастья». М/ф.
18.10 «Закаханы па ўласным жаданні». М/ф.
19.35 «Апошні дзень».
20.40 «Калыханка».
21.05 «Душа мая, Марыя». М/ф.
22.30 «Чатыры танкісты і сабака». Серыял.

Беларусь 5
08.00 Футбол. Чемпионат Беларуси. «Крумкачы» (Минск) – «Днепр» (Могилев).
09.55 Плавание. Этап Кубка мира.
12.00, 23.20 Теннис. Турнир WTA.
14.10 «Мир английской премьер-лиги».
14.40 Футбол. Чемпионат Беларуси. Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
16.40 Пляжный футбол. Евролига. Прямая трансляция.
17.55 Футбол. Чемпионат Англии. 1-й тур. «Манчестер Юнайтед»–«Вест Хэм». Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
19.55 Художественная гимнастика.
21.00 Легкая атлетика. Прямая трансляция.

ОНТ
07.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
07.05 «Лондонград». Сериал.
09.05 «Воскресная проповедь».
09.20 «Смешарики. ПИН-код».
09.40 «Непутевые заметки».
10.00 «Пока все дома».
10.50 «Честное слово».
11.30 «Фазенда».
12.35 «Дачники».
16.15 «Новости спорта».
16.20 Юбилейное шоу балета «Тодес».
18.10 «Три аккорда».
20.00 «Контуры».
21.05 «Клуб веселых и находчивых». Летний кубок во Владивостоке.
23.25 «Три мушкетера». Сериал.

РТР-Беларусь
07.00, 13.45 «Комната смеха».
07.30 «Буду жить!». Х/ф.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.30 «Сам себе режиссер».
12.25 «Утренняя почта».
13.10 «Смехопанорама».
14.30, 21.35 «Взгляд из вечности». Сериал.
22.55 «Воскресный вечер».

НТВ-Беларусь
06.05 «Астропрогноз».
06.10 «Ты супер!».
08.00, 10.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
08.20 «Двойные стандарты. Тут вам не там!».
09.15 «Поедем, поедим!».
10.25 «Первая передача».
11.00 «Чудо техники».
11.50 «Дачный ответ».
13.00 «НашПотребНадзор».
14.05 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
16.20 «Следствие вели...».
18.05 «Новые русские сенсации».
19.25 «Ментовские войны». Сериал.
22.45 «Ты не поверишь!».
23.25 «Экстрасенсы против детективов».

СТВ
06.05, 07.20 «Государственная граница». Сериал.
07.00 «Добро пожаловаться».
08.15, 09.30, 11.40, 15.20, 20.25 «Тайны Чапман».
09.00, 16.05 «Автопанорама».
11.00 «Большой завтрак»
13.30, 16.30 «24 часа».
13.45, 00.35 «Мы из джаза». Х/ф.
16.50 «Центральный регион».
17.20 «Военная тайна».
19.30 «Неделя».
22.05 «Рай». Х/ф.
23.45 «Загадки человечества».

Мир
06.00 «Миллион вопросов о природе».
06.10, 07.40, 08.50 «Маша и медведь». Мультфильм.
07.10 «Такие странные».
07.50 «Культ/Туризм».
08.20 «Беларусь сегодня».
09.30 «Любимые актеры 2.0».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Немой». Сериал.
13.55 «Любимая женщина механика Гаврилова». Х/ф.
15.30 «Любимые актеры».
16.15 «Гром». Сериал.
23.25 «Вы заказывали убийство». Сериал.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00 «Обыкновенный концерт».
10.35 «Смерть под парусом». Х/ф.
12.50 «Оркестр будущего».
13.40, 00.55 «Страна птиц».
14.20 «Рождение нации». Х/ф.
16.10 «Гении и злодеи».
16.40 «Не плачьте обо мне – я проживу».
17.20 «Пешком...».
17.45, 01.55 «Искатели».
18.35 «Песни настоящих мужчин». Ю.Визбору посвящается.
19.50 «Почти смешная история». Х/ф.
22.15 «Трубадур». Опера Дж. Верди.
01.35 Мультфильмы для взрослых.
02.40 «Мировые сокровища».

Белсат
07.00, 21.00, 23.50 «Аб'ектыў».
07.15 «Два на два».
07.50 «Над Нёмнам».
08.05 «Невядомая Беларусь»: «Глыбоцкая змова». Д/ф.
08.50 «Басанож па свеце».
09.20 «Маўрыцы і Гаўранэк». Мультсерыял.
09.25 «Таямніца шыфру Марабу». Мультсерыял.
09.40 «Тры шалёныя нулі». Серыял.
10.10 «Мова нанова»: «Замкі Вялікага Княства Літоўскага».
10.30 «Аўтастопам па Беларусі».
10.55 «Людскія справы»: «Вынаходніцтвы ў Беларусі: няма сістэмы».
11.25, 23.20 Belsat Music LIVE.
11.55 «Бландзінка». Серыял.
12.40 «Сага старадаўняй пушчы». Дак.серыял.
13.30 «Свабоду Асіі Бібі». Д/ф.
15.05 «Каханне і секс у Кітаі». Д/ф.
16.00 «Час гонару». Серыял.
16.45 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
16.55 «Расійская дыскатэка». М/ф.
18.35 «Вандроўкі па Гродзеншчыне».
18.45 «Таямніца крэпасці шыфраў». Серыял.
19.30 «Серыйныя забойствы ў краіне Пуціна». Д/ф.
20.25 «Друя». Рэпартаж.
20.40 «Побач з намі».
21.15 «Размовы эксперта».
21.35 «Барбара». М/ф.
00.05 «Белая візітоўка». Серыял.

Рэкламны аддзел: narodnayav@gmail.com
тэл.: +375 29 8 444 725, +375 29 111 30 77, +375 17 328-66-09

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
Рэкламны аддзел (017) 328-66-09.

nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

9 772071 964000 17061

Паколькі ў рэдакцыі няма магчымасці рэцэнзаваць і вяртаць нявыкарыстаныя матэрыялы, яна пакідае права ўступаць у перапіску за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 03.08.2017 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 24 103 экз. Заказ № 2893.